

Põltsamaa Raamatukogu

**JÕGEVA MAAKONNA RAHVARAAMATUKOGUDE
AASTAARUANNE 2017**

Põltsamaa 2018

Aastaaruanne 2017

Tabel 1

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.12.16)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Jõgeva maakond	31 438	13	26	1	27

1. Põhilised tegevussuunad

Lähtudes Raamatukoguseadusest (RaRS § 5(5) 3) korraldab maakonnaraamatukogu rahvaraamatukogude statistilist aruandlust ning edastab aruanded Rahvusraamatukogule. Samuti analüüsitakse maakonna raamatukogude tegevust ja koostatakse raamatukogude tegevusaruannete põhjal aasta koondaruanne, mis esitatakse Kultuuriministriumile.

Vt Lisa 5 Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid?

2017. aasta aruande kokkupanemine toimus tavatus olukorras. Kuigi haldusreformijärgsed uued vallad on alles kujunemisprotsessis, mistõttu on toimunud 2018. aastal juba mitmeid olulisi muudatusi, mis leiavad kajastust aruandes aga alles aasta pärast. Samas nendest tulenenud muutused on juba tajutavad. Aasta oli maakonna raamatukogudes vastuoluline. Elati muutuste ootustes, kuid puudus ühtne arusaam ja mõtteviis toimuva suhtes.

2017. aastal tegid läbi nimemuutuse kaks maakonna raamatukogu – Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu hakkas kandma nime Põltsamaa Raamatukogu ning Maarja raamatukogu nime Maarja-Magdaleena raamatukogu.

Haldusreformi käigus loodud Põltsamaa valla rahvaraamatukogud ühendati ühtse juhtimise alla, mille tulemusena on võimalus arendada piirkonda terviklikumalt. Liidetavate rahvaraamatukogude tegevus lõpetati 31. detsembril 2017. aastal.

Jätsime hüvasti Pala (Lümati, Pala) ja Tabivere (Elistvere, Maarja-Magdaleena, Tabivere) valla raamatukogudega, kes haldusreformi käigus läksid Tartumaa koosseisu ning saime tuttavaks Avinurme (Avinurme, Ulvi) ja Lohusuu (Lohusuu, Piilsi) valla raamatukogudega Ida-Virumaalt, kes Jõgevamaa koosseisu tulid. Seoses sellega tuli nimetatud raamatukogudel läbi teha raamatukogusüsteemi vahetus – RIKSist URRAMisse ja URRAMist RIKSi.

Rahvusarhiivi osalusel teostatava Euroopa Komisjoni programmi Loov Euroopa Kultuur 2014–2020 vahendusel avati Põltsamaa Vallaraamatukogus Adavere topoteek (teisena vabariigis). Selle teenuse kasutuselevõtt avas e-juurdepääsu kogukonna ajalooallikatele.

Maakonna raamatukogude teenuseid kasutas 38% maakonna elanikest, kasutajate arv kasvas 2,5%. Lapsi oli raamatukogude kasutajatest 27%. Virtuaalkülastused moodustasid külastuste üldarvust kolmandiku.

Raamatukogud osutasid interaktiivseid ja e-teenuseid, koduteenindust, teenuseid hoolekandeesutustele ning uussisserändajate lastele Iraagist, Süüriast ja Ukrainast (Vaimastvere), nõustati raamatukogu kasutajaid toimetulemaks e-keskkonnas, aktiivne oli raamatukogudevaheline laenus. Põhiliseks raamatukoguturunduse kanaliks on kujunenud sotsiaalmeedia.

Jätkati kogude dekomplekteerimisega. Kogudest kustutati 24 577 arvestusüksust teavikuid. Ringlus (0,8) ei tõusnud, kuna vähenes laenutuste arv.

Kasvas raamatukogude kogukondlik aktiivsus - näidati üles suuremat huvi kogukonnaürituste korraldamisele kaasaaitamisele.

Võeti osa raamatukogupäevadest „Kohtume raamatukogus!“, Põhjala raamatukogunädalast „Põhjala saared“ ning täiskasvanud õppija nädalast „Õppimine seob põlvkondi“. Tähistati Soome ja Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva. Jõgeva ja Mustvee Linnaraamatukogusid väisas kirjanike XIV „Sõnaränd“ (Kärt Hellerma, Adam Cullen, Mihkel Kaevats, Kristjan Haljak). Lugejatega kohtusid üle maakonna rekordarv kirjanikke, kultuuri- ja ühiskonnategelasi.

Pajusi raamatukogu tähistas oma 90., Elistvere raamatukogu 100., Pala raamatukogu 110. ning Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu 125. tegevusaastat.

Põltsamaa Raamatukogus korraldati kaks vabariiklikku sündmust: koostöös ERÜga XIV üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev ning VI raamatukogu süsteemide alane teabepäev „Rahva- ja kooliraamatukogu – koos või eraldi?“.

Laste- ja noorte kultuuriaasta tegevused

Vt ka 4.4 Laste- ja noorteteenindus

2017. aasta oli Kultuuriministeeriumi poolt kuulutatud laste ja noorte kultuuriaastaks, mille motoks oli „Mina ka!“. Eesmärgiks oli väärtustada last ja noort kui kultuuriloojat ja kultuuripublikut. Vabariiklik elamustuur „Laste Vabariik“ startis Põltsamaalt. Jõgevamaal külastati veel Mustveed, Siimustit ja Tabiveret. Igale pool olid raamatukogud väljas oma töötubadega.

Maakonnaraamatukogu osales projektides „Kino maale!“, mis keskendus Eesti Nukufilmi 60. sünniaastapäevale ning Eesti Vabariik 100 temaatikast kantud Tallinna Keskraamatukogu Eesti Vabariik 100 katuseprojektis „Noor, loo, too – kunst raamatukokku!“.

Jõgeva Linnaraamatukogu korraldas nooretele teemaviktoriini mängulises keskkonnas Kahoot. Mustvee Linnaraamatukogu avas koostöös O. Lutsu Palamuse Kihelkonnamuuseumiga nn Lutsu toa (O. Luts - 130, „Kevade“ 105), kus aasta vältel tutvustati ühtlasi ka kirjaniku elu- ja loometööd. Saare raamatukogu juhataja koostas ja viis läbi lasteaias suurematel üritustel (lihavõtted ja jõululaat) temaatilisi programme: „Eesti rahva lihavõttekombed“ ja „Jõulumemme tuba“.

Puurmani Raamatukogus alustas tegevust „Nukunurk“, kus toimus palju meisterdamistubasid ning löödi aktiivselt kaasa valla laste töö- ja puhkelaagri korraldamisel.

2. Juhtimine

Põhimäärused muutusid Palamuse valla raamatukogudel (kinnitati 30.03.2017) ning seoses nimemuutusega Maarja-Magdaleena raamatukogul (kinnitati 05.10.2017).

Kinnitati uus Põltsamaa Raamatukogu kasutamise eeskiri (24.01.2017), eriteenuste ja trahvide hinnakiri (08.05.2017) ning arengukava uus redaktsioon (03.07.2017).

2.1 Raamatukogudevõrgu struktuur ja nõukogud

Raamatukoguteenust pakkus 27 rahvaraamatukogu:

- kolm linnaraamatukogu – Põltsamaa Raamatukogu (maakonnaraamatukogu ülesannetes), Jõgeva Linnaraamatukogu, Mustvee Linnaraamatukogu;
- 24 maaraamatukogu.

Neist:

- kaks vallaraamatukogu – Põltsamaa Vallaraamatukogu, Puurmani Raamatukogu;
- üks haruraamatukogu – Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu;
- neli välisteeninduspunkti – Rääbisel (Sadala raamatukogu), Torma pensionäride klubis (Torma raamatukogu), Umbusis (Põltsamaa Vallaraamatukogu), Puurmani Mõisakoolis (Puurmani Raamatukogu).

Välisteeninduspunktid Vaiatus (Torma) ja Tõikveres (Sadala) lõpetasid tegevuse.

Nimemuutused

- 1. veebruarist hakkas uut nime, Põltsamaa Raamatukogu, kandma Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu. Nime muutmise põhjuseks olid segadused, mida tekitas nimes olev viide Jõgeval asuvale raamatukogule.
- 1. novembrist sai Maarja raamatukogust taas Maarja-Magdaleena raamatukogu. Taastati raamatukogu kunagine nimi, mille nimel tegutseti pikemat aega. Küla nimena taastati Maarja-Magdaleena juba 2005. aastal (endine Maarja-Magdaleena kihelkonna keskus).

Haldusreformist tulenenud muudatused

Haldusreformi käigus vähenes Jõgeva maakonna valdade arv 13-lt kolmele. Moodustusid kolm uut omavalitsusüksust – Jõgeva, Põltsamaa ja Mustvee vald:

- *Jõgeva vallaks* liitusid Jõgeva linn, Jõgeva, Torma ja Pala vallad ning mõned külad Pajusi vallast;
- *Põltsamaa vallaks* liitusid Põltsamaa linn, Põltsamaa, Puurmani ja Pajusi vallad;
- *Mustvee vallaks* liitusid Mustvee linn ja Kasepää ning Saare vallad ning mõned Torma valla külad. Lisaks liitusid Mustvee vallaga Avinurme ja Lohusuu vallad (senine Ida-Viru

- maakond). Seni Ida-Viru maakonnas olnud Lohusuu, Piiksi, Avinurme ja Ulvi raamatukogud tulid Jõgeva maakonna alla.
- Haldusreformi käigus sundliideti Pala vald Peipsiääre vallaga ning Tabivere vald Tartu vallaga. Tulenevalt omavalitsuspiiride muutumisest hakkasid viis senist Jõgeva maakonna raamatukogu (Lümati, Pala (Pala vald) ning Elistvere, Maarja, Tabivere (Tabivere vald) kuuluma Tartu maakonna alla.
 - Osaleti omavalitsuste haldusreformi kultuuritöö ühinemisrühmade koosolekutel Mustvees ning Põltsamaal. Koosolekutel osalenud piirkondliku ühinemisläbirääkimiste koordinaator edastas raamatukogude nägemuse kaasaegsete raamatukoguteenuste pakkumistest ühinemisläbirääkimiste juhtrühmale. Mõlematel koosolekutel võeti suund valla rahvaraamatukogude liitmisele. Põltsamaa Raamatukogu ja Mustvee Linnaraamatukogutöötajad käisid endiste Avinurme ja Lohusuu valdade raamatukogudega tutvumas.
 - Jõgeva linna ja valla raamatukogude direktorite nõupidamisel, kus osales ka ühinemisläbirääkimiste Jõgeva piirkonna koordinaator, oli üldine seisukoht, et raamatukogude võrk ja struktuur jääks samaks. Koostati ka vastavasisuline pöördumine Jõgeva Vallavalitsusele.
 - 21. detsembri 2017. aasta Põltsamaa Vallavolikogu otsusega korraldati ümber Põltsamaa valla rahvaraamatukogude töö. Põltsamaa Raamatukoguga liideti Põltsamaa Vallaraamatukogu, Aidu raamatukogu, Pajusi raamatukogu, Puurmani Raamatukogu ja Tapiku raamatukogu. Liidetavate raamatukogude tegevus lõpetati 31. detsembril 2017.a. Vara ja asjaajamise üleandmisega seotud toimingute teostamiseks moodustati Põltsamaa Vallavalitsuse poolt ajutine komisjon.
Raamatukogu struktuur on alljärgnev: pearaamatukogu (Põltsamaa Raamatukogu), kuus haruraamatukogu (Adavere raamatukogu, Aidu raamatukogu, Esku raamatukogu, Lustivere raamatukogu, Pajusi raamatukogu, Puurmani raamatukogu, kes pakub teenust ka Puurmani Mõisakooli raamatukogule, üks välisteeninduspunkt (Tapiku teeninduspunkt).
 - Omapärasesse olukorda sattus Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu. Seni Puurmani valla koosseisus olnud Saduküla küla läks haldusreformi käigus Jõgeva valla, Puurmani asula aga Põltsamaa valla koosseisu. Läbirääkimiste tulemusena Jõgeva vallaga otsustati, et 2018. aastast saab Saduküla haruraamatukogust Jõgeva Linnaraamatukogu haruraamatukogu.

Lahtiolekuajad

Osaliselt oli avatud neli raamatukogu: Kasepää raamatukogu (töötaja koormus 0,8), Lümati raamatukogu (töötaja koormus 0,5), Tapiku raamatukogu (töötaja koormus 0,75), Vägeva raamatukogu (töötaja koormus 0,5).

Põltsamaa Vallaraamatukogu Esku ja Lustivere osades töötas üks raamatukoguhoidja: kaka ja pool päeva nädalas Eskus, teine kaks ja pool päeva Lustiveres.

Teine aasta sellist töökorraldust tõestas, et see ei ole jätkusuutlik. Töö väljapool nõ koduraamatukogu kannatas, puudus kontakt kohaliku kogukonnaga, raamatukogu külastatavus langes.

Muudatused lahtiolekuageades kaasnesid peamiselt seoses töötajate vahetumisega. Peale Lümati raamatukogu juhataja penisonile jäämist vähendati koosseisu 0,5-le ning raamatukogu lahtiolekuagega kahele päevale nädalas. Seoses töötaja vahetumisega (peale Maarja-Magdaleena raamatukogu endise direktori pensionile jäämist) ei ole raamatukogu enam avatud laupäeviti.

Kuna külastatavus oli väike, muudeti Puurmani ja Torma raamatukogudes ära nädalas ühe päeva lahtiolekuage, mil raamatukogu oli avatud õhtuti hiljem.

Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogus viidi lahtiolekuajad kahel päeval nädalas tund aega hilisemaks (raamatukogu on avatud kella 19-ni), seoses ringide tööga rahvamajas.

Puhkused

Jõgeva valla raamatukogude puhkuse pikkuseks on alates 2017. aastast 35 kalendripäeva.

Puhkuste ajaks raamatukogudesse asendajaid ei võetud. Valdavalt võtsid raamatukoguhoidjad puhkust mitmes osas, et vahepealsel ajal saaksid lugejad raamatukogu kasutada.

Täies ulatuses olid puhkuse ajal suletud Kaarepere, Laiuse, Palamuse, Voore, Põltsamaa Vallaraamatukogu ja tema osad Eskus ning Lustiveres. Jõgeva Linnraamatukogu oli kollektiivpuhkusel 10.07.–06.08.2017.

Kogu suve oli maakonnas raamatukoguteenus kättesaadav Puurmani ja Tabivere raamatukogus, Mustvee Linnraamatukogus ja Põltsamaa Raamatukogus.

Raamatukogunõukogud

Ühtegi raamatukogunõukogu aruandeaastal juurde ei moodustatud. Olemasolevast viiest nõukogust ei käinud aruandeaastal koos kolme raamatukogu (Puurmani, Torma ja Sadala raamatukogu) nõukogud.

Jõgeva Linnaraamatukogu nõukogu käis koos kahel korral. Arutlusel olnud teemad: uue raamatukoguhuone ehitamine, rahvaraamatukogu teenuste kvaliteedi hindamise mudel, haldusreform ja raamatukogud. Raamatukogu nõukogu lõpetas oma tegevuse senises koosseisus.

Põltsamaa Raamatukogu nõukogu koosolekud toimusid kolmel korral, neist ühel korral elektrooniliselt. Käsitletud teemad olid: muudatused raamatukogu arengukavas, nägemus tuleviku Põltsamaa Raamatukogust, kultuurisündmused 2018. aastal raamatukogus, raamatukogu struktuuri muudatused 2018. aastal ning ühinenud Põltsamaa valla raamatukogude viimine ühtse juhtimise alla.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.16 (€)	Seisuga 31.12.17 (€)	Muutus %
Eelarve kokku	1017,455	1030,146	+1,3%
sh keskraamatukogu	367,487	367,57	+0,02%
Personalikulu	595,104	610,622	+2,6%
sh keskraamatukogu	193,765	193,681	-0,04%
Komplekteerimiskulu	165,350	167,805	+1,5%
sh KOV-lt	104,631	106,799	+2,1%
sh riigilt	57,218	61,006	+6,6%
sh keskraamatukogu	23,746	23,639	-0,5%
sh KOV-lt	16,203	15,952	-1,6%
sh riigilt	7,543	7,687	+1,9%
Infotehnoloogiakulu	29,989	36,983	+23,3%
sh keskraamatukogu	8,863	11,348	+28%

Investeeringuid maakonna raamatukogudesse aruandeaastal ei tehtud.

Jooksvatest kuludest kasutati 59,3% (2016. a. 58,5%) tööjõule, 16,3% (2016. a. 16,3%) väljaannete soetamiseks, 3,6% (2016. a. 3,0%) infotehnoloogiale ning 20,8% (2016. a. 22,2%) haldusele, majandusele, koolitusele jms.

Maakonna raamatukogude eelarve kasvas 1,3% (2016.a. 5,2%). Enim kasvasid kulutused infotehnoloogiale, mis oli ka hädavajalik, sest aastatel 2015–2016 kulutused infotehnoloogiale vähenesid.

Tulud kohalikelt omavalitsustelt elaniku kohta olid 2017. aastal 24,9 € (2016.a. 25 €).

Komplekteerimiskulu elaniku kohta oli 5,3 € (2016. a. 5,2 €), sellest kohalike omavalitsuste poolt 3,4 € (2016.a. 3,3 €).

Riigi poolt eraldatud teavikute soetusraha moodustas teavikute soetamiseks tehtud kuludest 36,4% .

Riigi poolt eraldatud komplekteerimisrahast kulutati kultuuriperioodika ostmiseks 753 € (2016.a. 1762 €). Mitmed raamatukogud olid aastaks 2017 ilmuva kultuuriperioodika soetamiseks leidnud vahendeid ka eelmise aasta rahadest, samuti KOV'i poolt eraldatud summadest.

Kõik rahvaraamatukogud said riigieelarvelist toetust laste- ja noorsookirjanduse soetamiseks maakonna raamatukogudele 1415 € (2016. a. 1396 €).

Maakonnaraamatukogu eelarve kasvas 0,02% (2016. a. 8%). Jooksvatest kuludest moodustasid personalikulud 52,7% (2016. a. 53%), teavikute kulud 6,4% (2016. a. 6,5%), infotehnoloogiakulud 3,1% (2016. a. 2,4%). Omatulusid laekus 65 954 € (2016. a. 65 160 €). Põltsamaa Linnavalitsuselt saadud tulu elaniku kohta 2017. aastal oli 42,3 € (2016. a. 43,2 €).

2.3 Projektid

Projektitoetusi sai maakonnas kokku üheksa raamatukogu (2016. a. viis raamatukogu). Raha eraldati kokku 12 654 € (2016. a. 10 490 €).

Projektirahad võimaldasid korraldada maakonna raamatukogudele teemapäevi, samuti ka sündmusi ning kohtumisi erinevate isikudega, rikastamaks paikkonna kultuurielu ja andes inimestele võimaluse sisukalt aega veeta. Samuti andis projektitoetus täiendavaid võimalusi teavikute ning inventari soetamiseks.

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa €	Projekti üldmaksumus €
Jõgeva Linnaraamatukogu		1 095,00	1 404,25
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp</u>			
Loominguline päev. Astrofüüsik, poliitik ja kirjanik Ene Ergma	01.03. – 28.04.2017	155,00	263,53
Rahvusvaheline lasteraamatunädal. Lastekirjanik Kätlin Kaldma	01.03. – 19.05.2017	145,00	188,85
Kohtumisõhtu „Avatud Meeltega“. Pranashree Sülli Reet ja Urmas Vaino	01.02 – 30.03.2017	155,00	218,57
Kirjanduslik omaloomingukonkurss „Betti Alver jälgedes“	03.04.-31.07.2017	260,00	391,08
Ööraamatukogu XI	03.04. – 31.07.2017	270,00	187,91
Üle-eestilised raamatukogupäevad.			
Loominguline õhtu. Kirjanik ja diplomaat Jaak Jõerüüt	16.10.- 11.12.2017	110,00	154,31
Laiuse raamatukogu		1 200,00	1 292,00
<u>Kultuuriministeerium</u>			
Raamatukogudele teavikute soetamine (täiendav toetus Riigikogust)	01.01. – 31.12.2017	1 050,00	1 050,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp</u>			
Eesti kirjaniku, Aidi Valliku, kohtumine Laiuse raamatukogu küllastajate ja kasutajatega	01.09. – 30.09.2017	70,00	121,00
Eesti kirjaniku, Ilmar Tomuski, kohtumine Laiuse raamatukogu küllastajate ning kasutajatega	01.10. – 31.10.2017	80,00	121,00
Kuremaa raamatukogu		600,00	600,00
<u>Kultuuriministeerium</u>			
Raamatukogudele teavikute soetamine (täiendav toetus Riigikogust)	01.01. – 31.12.2017	600,00	600,00
Mustvee Linnaraamatukogu		764,00	860,00
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp</u>			
Mustvee ajalooramatute jaoks fotode skaneerimine, tõlkimine ja kujundamine	01.10.2017 - 31.01.2018	314,00	360,00
Tegevustoetus Mustvee ajalooramatute materjalide kogumise jaoks	01.10.2017 – 28.02.2018	450,00	500,00
Pala raamatukogu		305,00	449,25
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp</u>			
Kodulooline fotonäitus „Tea ja mäleta“	01.07.-06.09.2017	180,00	286,25
Kohtumine kirjanik Reeli Reinausiga	15.02 – 19.03.2017	125,00	163,00
Süüsi raamatukogu		1 540,00	2 065,00
<u>Kultuuriministeerium</u>			

Raamatukogudele teavikute soetamine <u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp</u>	01.01. – 31.12.2017		600,00	600,00
Laste- ja noorte kultuuriaasta puhul kevadiste sündmuste „Huvitav kevad 2017“ korraldamine	10.04.-10.05.2017		320,00	575,00
Rõõmus sügis ja omaloomingupäev raamatukogus	01.09. -31.10.2017		250,00	470,00
Laste ja noorte kultuuriaasta ning Eesti Vabariik 100 raames sündmuste korraldamine Siimusti Raamatukogus	01.11. – 31.12.2017		370,00	420,00
<i>Vaimastvere raamatukogu</i> <u>Kultuuriministeerium</u>			600,00	600,00
Raamatukogudele teavikute soetamine	01.01. – 31.12.2017		600,00	600,00
<i>Vägeva raamatukogu</i> <u>Kultuuriministeerium</u>			150,00	150,00
Raamatukogudele teavikute soetamine	01.01. – 31.12.2017		150,00	150,00
<i>Põltsamaa Raamatukogu</i> <u>Kultuuriministeerium</u>			6 400,00	8 969,74
Teemapäevade korraldamine Jõgevamaa raamatukogudes 2017. a. I poolel	01.03. – 31.05.2017		930,00	1 519,93
Teemapäevade korraldamine Jõgevamaa raamatukogudes 2017. a. II poolel	01.09. – 31.12.2017		980,00	1 669,08
Inventari soetamine (täiendav toetus Riigikogust)	01.01. – 31.12.2017		3 000,00	3 033,80
<u>Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp</u> Kultuuriürituste „Sõna ja pildiga“ vol 12 korraldamine raamatukogus	01.01. – 30.04.2017		255,00	492,20
Üleriigilise 3.-4. klasside kirjandusliku maakondliku vooru korraldamine	01.01. – 30.04.2017		150,00	243,59
Kultuuriürituste „Sõna ja pildiga“ vol 13 korraldamine raamatukogus	01.04. – 30.06.2017		155,00	524,21
Kirjanduslik salongi „Niidiliimija – Henn.Kaarel Hellat“ korraldamine	20.03. – 31.05.2017		130,00	511,67
<u>Tallinna Keskraamatukogu katusprojekt</u> Kunst raamatukokku	28.08. – 30.09.2017		800,00	975,26
Kokku			12 654,00	16 390,24

Raamatukogud märgivad aruannetes, et rangemaks muutunud nõuded projektitaotluste saamiseks Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupilt (kinnituskirjad, ei piisa suusõnalistest kokkulepetest, lisada tuleb meilivestluse tulemused esinemistasude läbirääkimistest jms) on teinud projektitaotluste esitamise lisatööd nõudvamaks, keerukamaks ja aeganõudvamaks.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Personali koosseisus oli mitmeid muudatusi.

Maakonna raamatukogudes töötas 53 raamatukoguhoidjat seisuga 31.12.2017.

1. jaanuarist jäi pensionile Lümati raamatukogu juhataja (raamatukogutööstaaži 47 aastat) ning 1. oktoobrist Maarja-Magdaleena Raamatukogu juhataja (raamatukogutööstaaži 50 aastat).

3. jaanuarist asus tööle Lümati raamatukokku juhataja kohusetäitjana 0,5 koormusega erihariduseta raamatukoguhoidja, kel on eelnev raamatukogutöö kogemus.

Tabivere Vallavalitsuse poolt välja kuulutatud Maarja- Magdaleena Raamatukogu direktori avaliku konkursi tulemusena asus Maarja- Magdaleena Raamatukogu direktorina tööle kõrgharidusega, kuid erihariduseta uus direktor.

2. veebruarist lapsehoolduspuhkusele jäänud Jõgeva Linnraamatukogu lugemissaali töötaja asendajana asus tööle erialase kõrgharidusega raamatukoguhoidja.

1. oktoobrist viidi Puurmani Raamatukogu direktor 0,25 koormusele. Tööle asus 0,75 koormusega keskharidusega eriharidusteta raamatukoguhoidja.

1. jaanuarist töötas 0,4 koormusega maakonnaraamatukogu raamatukoguhoidja/projektijuht, kes koondati seisuga 30.06.2017.

Palamuse Vallavolikogu otsusega muudeti Palamuse valla raamatukogude (Palamuse, Kaarepere) raamatukogude juhatajate ametinimetused direktoriteks.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine)

Vt ka LISA 1 Personali koolitus

Maakonna raamatukoguhoidjad osalesid kaheksal (2016. a. 15) koolitustõendi andnud vabariiklikul koolitusel (koolitusasutused on registreeritud EHIses) - kokku 247 ak/t (2016. a. 498 ak/t).

Rahvusraamatukogu koolituskeskus

Vaimsete tervise häiretega inimesed – kuidas märgata, suhelda ja aidata – 1 osaleja (maakonnaraamatukogu)

Autoriõiguse põhimõtted raamatukogus – 1 osaleja (maakonnaraamatukogu)

Eesti laps sõjajärgses olustikus: ilukirjanduslik vaade – 1 osaleja (maakonnaraamatukogu)

Tartu Ülikool

Lasteraamatukoguhoidja suveakadeemia - 2 osalejat (maakonnaraamatukogu, Jõgeva Linnaraamatukogu)

Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia – 1 osaleja (Jõgeva Linnaraamatukogu)

Muudatuste juhtimine õpiringi meetoditel – 1 osaleja (maakonnaraamatukogu)

Tallinna Ülikool

Lugemisoskuste arendamine: praktilisi võtteid tööks lugemiskeskustega õpilastega – 1 osaleja (Siimusti)

Lisaks osaleti: teabepäev „RVL täna ja homme“, „Teenusedisain“, Aleksander Sibulale pühendatud erialapäev „Autoriõigus ja digitaalne sisu raamatukogudes“, raamatukogupäevade avamine Pärnus, koolituspäev haridustegevuste koostööst sarjas „Muuseumidelt raamatukogudele“, „AK: Aktuaalne koolitus; ERÜ maaraamatukogude sektsiooni suveseminar Raplamaal, kaks „Rahvaraamatukogude statistika“ koolituspäeva, ERÜ üld- ja kõnekoosolek, ERÜ lastekirjanduse aastakoosolek, algupärase lastekirjanduse päev Tartus, ERÜ lasteteeninduse toimkonna kogemuste tuur Võrus, Eesti Lastekirjanduse Keskuse õpipäev, komplekteerijate infopäev Tallinnas, ettekandepäev „Tegevused raamatukogus“ Tartus, ETKA Andrase raamatukoguhoidjate piirkondlik seminar Tartus jpm. Maakonna raamatukoguhoidjate poolt osutusid kõige osavõturohkemateks kaks viimast. Kasutati ka võimalust osa saada erinevatest seminaridest ja teemapäevadest veebiülekanne kaudu.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Lähtudes Rahvaraamatukogu seadusest (RARS § 5(5) 4) korraldab maakonnaraamatukogu maakonna rahvaraamatukogude täienduskoolitust ja erialast nõustamist.

Vt ka LISA 5 Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid?

Täienduskoolitused (koolitused, teabe- ja teemapäevad, stažeerimised, koolitusreisid) korraldatakse „Raamatukoguhoidja kutsestandardiga“ seotud pädevuste arendamiseks, sh eesti ja välisriikide raamatukogude heade praktikatega tutvumisega. Maakonnaraamatukogu kodulehel on avaldatud täienduskoolituse õppekavad. Tagamaks infovahetust omavalitsustega, koostati ja saadeti omavalitsusele raamatukogude töö kohta 2016. aastal teatised.

Ülevaade 2017. aastal korraldatud täienduskoolitustest

Täienduskoolituse finantseerimine toimub Põltsamaa Raamatukogu ja maakonna omavalitsuste vahel sõlmitud lepingute ja projektitoetuste alusel. 2017. aastal kulutati täienduskoolitustele 4974 € sh projektitoetustena saadi 1910 €. Kokku korraldati maakondlikke täienduskoolitusi ning nõupidamisi 11 korral (kogumaht 72 ak/t, 364 osalejat): üks koolitus (IT Koolituskeskuse OÜ „Digiajastuga kaasaskäimise oskused raamatukoguhoidjale“, osalenutele väljastati IT Koolituskeskuse tunnistus), neli teema- ja teabepäeva, kolm koolitusreisi, üks individuaalkoolitus, üks nõupidamine ning pidulik aastalõpu koosviibimine (aastast kokkuvõtete tegemine, Jõgevamaa

raamatukogupreemia IDA laureaatide väljakuulutamise). Soovijatele väljastati tööandjale esitamiseks täienduskoolitustel osalemise kohta tõendid.

Maakondlike täienduskoolituste õppekava põhines Raamatukoguhoidja tase 6 ja 7 kutsestandardi kompetentsidel. Arendati alljärgnevat kompetentse:

Raamatukoguhoidja, tase 6 ja 7 osa B.2.4 „Lugejateenindus; andmekogude loomine ja vahendamine“ (seitse täienduskoolituse teemat); tase 6 ja 7 kutset läbivad kompetentsid (viis täienduskoolituse teemat); tase 6 ja 7 osa B.2.1 „Kogude kujundamine“ ning osa B.2.2 „Kogude töötlemine (neli täienduskoolituse teemat); tase 6 ja 7 osa B.2.5 „Arendustegevus“ (kaks täienduskoolituse teemat).

Enim tähelepanu said kogude kujundamise ja töötlemise ning laste- ja noortetöö (laste- ja noortekultuuri aasta) teematikad. Teadmisi omandati ka kaasaegsest kirjandusest, nutiseadmete kasutamist raamatukogus ning eesti ja välisriikide praktikatest:

- laste- ja noortetöö raamatukogus (Erivajadustega laste märkamine ja nende toetamisvõimalused. Käitumisprobleemide tagamaadest; Laste- ja noortetöö korraldamisest Tartu Oskar Lutsu nimelises Linnaraamatukogus; Noored ja digikultuur. Sotsiaalvõrgustikud raamatukogude töös);
- kogude kujundamine ja töötlemine (Kogude kujundamine Tallinna Keskraamatukogu näitel; Kogude kujundamine Rapla Keskraamatukogu näitel; Komplekteerimise (ümber)korraldamisest maakonna raamatukogudes 2018. aastal; Autoriõiguse põhimõtted raamatukogus; Adavere topoteek – digitaalselt kättesaadav ning kaardil nähtav kogukonna ajalugu);
- info- ja kommunikatsioonivahend raamatukogutöös (nutiseadmete koolitus) (Digiajastuga kaasaskäimise oskused raamatukoguhoidjale);
- kaasaegne kirjandus (Viimastel aastatel eestlase lugemislauale jõudnud prantsuse nüüdisaegne kirjandus);
- eesti ja välisriikide raamatukogude heade praktikatega tutvumine ning kultuurilise silmaringi laiendamine (Tutvumine Leedu raamatukogudega: Panevežise linna raamatukogu, Klaipeda raamatukogu, Plunge raamatukogu); Vaimse kultuuripärandi varamud Tartus (Eesti Rahva Muuseum, Euroopa moodsaim rahvusarhiiv Noora); Jõgevamaa kirjandusradadel. 3 (tutvumine Jõgeva ja Mustvee kandi kirjandusliku pärandiga).

Tabel 4

Koolituse aeg päev	Koolituse teema	Koolitaja/esineja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/KOVde arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
22.02.	Kirjanduse teemapäev		6 ak/t	37/12	354,00
	Viimastel aastatel eestlase lugemislauale jõudnud prantsuse nüüdisaegne kirjandus	Triinu Tamm, „Loomingu Raamatukogu“, peatoimetaja			
	2016. aasta Jõgeva maakonna raamatukogudes	Siiri Õunap, maakonnark			
29.03.	Laste- ja noortetöö teemapäev		6 ak/t	33/11	562,00
	Erivajadustega laste märkamine ja nende toetamisvõimalused. Käitumisprobleemide tagamaadest.	Tiina Kallavus, Tartu Herbert Masingu Kool, direktor			
	Kolleegilt kolleegile: Laste- ja noortetöö korraldamisest	Ädu Neemre, Tartu Oskar Lutsu nimeline			

	Tartu Oskar Lutsu nimelises Linnaraamatukogus	Linnaraamatukogu, laste- ja noorteosakond, osakonnajuhataja			
20.04.	Koolitus „Digiajastuga kaasaskäimise oskused raamatukoguhoidjale“ (nutiseadmete koolitus). Madis Roosalu, IT Koolituskeskuse OÜ Väljastati IT Koolituskeskuse TÕEND.		6 ak/t	34/12	660,00
02.05.	Kultuurilooline koolitusreis „Vaimse kultuuripärandi varamud Tartus“. Siiri Õunap, maakonnark		5 akt /t	37/12	698,00
	Eesti Rahva Muuseum – midagi palju enam kui lihtsalt muuseum. ERMi külastamine				
	Rahvusarhiivi peahoone Noora – Euroopa moodsaim rahvusarhiiv. Ekskursioon Nooras, tutvumine hoidlate, uurimissaali ja raamatukoguga				
23.-25.08.	Koolitusreis „Leedu raamatukogud ja kultuuriväärtused“. Panevežise linna raamatukogu, Klaipeda raamatukogu, Plunge raamatukogu		18 ak/t	29/13	60,00 (enamus makstud eelmisel aastal)
07.09.	Kultuurilooline koolitusreis „Jõgevamaa kirjandusradadel. 3“: Jõgeva - Kuremaa – Laiuse – Rääbise - Sadala – Torma -Võtikvere – Voore kirjanduslik pärand. Esinajad: Ene Sööt (Jõgeva Linnark), Marika Aavasalu (Kuremaa rk), AstaLeiten (koduloolane), Nele Tõnissoo (Torma rk), Laidi Zalekešina (Mustvee Linnark), Tea Daškova (Voore rk), Enne Tuka (Kaarepere rk), Imbi Paju (kirjanik, filmirežissöör, raamatuküla ellukutsuja)		8 ak/t	31/12	522,00
04.10.	Maakondlik raamatukoguhoidjate teabepäev		6 ak/t	37/12	570,00
	„Noored ja digikultuur. Sotsiaalvõrgustikud raamatukogude töös“ (laste- ja noorte kultuuriaasta „Mina ka!“	Maria Murumaa-Mengel, Tartu Ülikool, ÜTI, sotsiaalmeedia lektor, MA kommunikatsiooni juhtimine			
	Kuidas kogume igapäevaselt raamatukogustatistikat: probleemid, mis meid raamatukogustatistikas heidutavad	Siiri Õunap, maakonnark			
	Komplekteerimise (ümber)korraldamisest maakonna raamatukogudes 2018. aastal	Rutt Rimmel, maakonnark			
	Mida nägime ja kuulsime Leedu raamatukogudes?	Siiri Õunap, maakonnark			
24.10.	Individuaalkoolitus erihariduseta raamatukoguhoidjatele	Maris Oro, maakonnark; Aive Nurmekivi, maakonnark; Sirje Tero, maakonnark; Erika Pahla, maakonnark;	7 ak/t	2/2	0,00

		Siiri Õunap, maakonnark			
16.11.	Kogude kujundamise teemapäev		6 ak/t	34/12	225,00
	Kolleegilt kolleegile: Kogude kujundamine Raplamaa raamatukogude näitel	Tiina Talvet, Rapla Keskraamatukogu, komplekteerimisjuht			
	Kolleegilt kolleegile: Kogude kujundamine Tallinna Keskraamatukogu näitel	Aivi Sepp, Tallinna Keskraamatukogu, töötlusosakond, osakonnajuhataja			
	Autoriõiguse põhimõtted raamatukogus	Maris Oro, Põltsamaa Raamatukogu, kogude spetsialist			
	Adavere topoteek – digitaalselt kättesaadav ning kaardil nähtav kogukonna ajalugu	Tiina Kull, Põltsamaa Vallaraamatukogu direktor			
06.12.	Jõgeva maakonna raamatukogude nõupidamine (muudatused statistikas, statistiline ja tekstiline aruanne, komplekteerimise korraldus 2018. a., isikuandmete töötlemine maakonna raamatukogudes)	Siiri Õunap, maakonnark Maris Oro, maakonnark Rutt Rimmel, maakonnark	4 ak/t	35+3*/13	62,00
14.12.	Aastalõpu koosviibimine, IDAde 2017 väljakuulutamise Raja Vabaajakeskuses, haldusreformist tingitult „vanade“ raamatukoguhoidjate (Pala, Lümäti, Tabivere, Elistvere, Maarja-Magdaleena) ärasaatmine ning „uute“ raamatukoguhoidjate (Avinurme, Ulvi, Lohusuu, Piilsi) vastuvõtmine maakonna raamatukoguhoidjate perre, meelelahutus, õnneloos, üllatused, jõululaud	Siiri Õunap, maakonnark Liidia Krehova (Rajak), Laidi Zalekešina (Mustvee Linnark)	-	50+2*/12	1 261,00
	KOKKU		72 ak/t	364 osalejat	4 974,00

Märkus: *- osalesid ka uute liitunud valdade raamatukoguhoidjad.

Erialane nõustamine

Erialane nõustamine toimus telefonitsi, meilitsi ning raamatukogudes kohapeal. Aruandeaastal külastati iga raamatukogu maakonnaraamatukogu poolt keskmiselt 9 korda. Kohtadel oli erialase nõustamise põhirõhk kogude puhastamise ja ringluse temaatikal ning haldusreformist tulenevate muudatuste arutelul.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised (ettekanded, loengud, koolitused)

Raamatukoguhoidjad esinesid 20 loenguga (2016. aastal 11). Loengutega esineti kolleegidele (maakonnas, vabariigis) ning kogukonna liikmetele.

Vt ka LISA 2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Erialaharidust ei omanda hetkel ükski maakonna raamatukoguhoidja.

Raamatukoguhoidja kutse, tase 6 omistati (kehtiv 21.09.17. – 21.09.24.) kahele maakonna raamatukoguhoidjale.

Kutset omab maakonnas 46 raamatukoguhoidjat, neist maakonnaraamatukogus 11.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Erinevate preemiatega tunnustati nimeliselt 17 raamatukoguhoidja ning kuue raamatukogu tegevust.

Kultuuriministeeriumi tunnustused

Kultuuriministri tänukiri: Ene Maasik (Lümati raamatukogu), Kaie Põdra (Maarja-Magdaleena raamatukogu)

Kultuuriministeeriumi tänukiri: Mustvee Linnaraamatukogu

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tunnustused

Aasta tegu linnaraamatukogus 2016 (mitmekülgne teenuse- ja kultuurikeskus) - Mustvee Linnaraamatukogu

Maakondlikud ja omavalitsuste tunnustused

Jõgevamaa Hõberist - Laidi Zalekešina (Mustvee Linnaraamatukogu)

Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupi tunnustuspreemia - Sirje Narits (Jõgeva Linnaraamatukogu)

Jõgeva maavanema tänukiri - Sirje Nurka (Pajusi raamatukogu), Marje Pagi (Aidu raamatukogu), Sirje Narits (Jõgeva Linnaraamatukogu), Tea Lall (Jõgeva Linnaraamatukogu), Tiina Mihhailov (Siimusti raamatukogu), Aive Nurmekivi (Põltsamaa Raamatukogu), Viivi Tell (Põltsamaa Raamatukogu) Kaie Põdra (Maarja-Magdaleena raamatukogu), Maili Ernits (Põltsamaa Vallaraamatukogu); Pajusi raamatukogu, Pala raamatukogu, Elistvere raamatukogu, Maarja-Magdaleena raamatukogu

Kasepää valla tänukiri - Liidia Krehova (Kasepää raamatukogu)

Tabivere valla tänukiri - Kaie Põdra (Maarja-Magdaleena raamatukogu), Heli Täpsi (Elistvere raamatukogu)

Pajusi valla tänukiri - Sirje Nurka (Pajusi raamatukogu)

Puurmani valla tänukiri - Puurmani raamatukogu

Maakonnaraamatukogu tunnustused

Raamatukogupreemia IDA:

Raamatukoguhoidja IDA – Anu Saul (Pala raamatukogu)

Elutöö IDA – Ene Maasik (Lümati raamatukogu), Kaie Põdra (Maarja-Magdaleena raamatukogu)

Sõber IDA – Viktor Svjatõšev (Jõgeva maavanem)

Aasta tegu raamatukogus – Tiina Kull (Põltsamaa Vallaraamatukogu)

Tänumeene „Ametilt ja hingelt Jõgevamaa raamatukoguhoidjale“ – kauaaegsetele Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele (Anne Aunap, Anu Saul, Tiina Teder, Heli Täpsi), kes haldusreformi käigus maakonna raamatukoguhoidjate perest lahkusid.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht.

Raamatukogud uusi ruume ei saanud, ruume ei renoveeritud, teostati vaid mõned hooldusremondid.

Vt ka LISA 3 Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Asukoha järgi paiknevad raamatukogud valdavalt asulate keskustes (keskusest kaugemal asuvad Puurmani Raamatukogu, Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu, Saare raamatukogu).

Kolmandik raamatukogusid on koondatud ühte majja erinevate asutustega ja seltsidega,

koolimajades asub viis raamatukogu, eraldi majades kuus ning kortermajades neli raamatukogu.

Ahiküttega ruumides asusid veel neljandik raamatukogudest: Elistvere, Kasepää, Lümati, Saare, Torma, Tapiku, Vägeva raamatukogud (kahte viimasesse on paigaldatud lisaks õhksoojuspump).

Võttes hinnangu andmisel aluseks „Raamatukoguteenuse kvaliteedi hindamise mudeli“, hindasid raamatukoguhoidjad ruume, kus raamatukogud asuvad järgmiselt:

- ruumid ei vasta kaasaja nõuetele – Jõgeva, Elistvere, Kasepää, Lümati, Saare, Tapiku (6);

- ruumid vajavad mingis osas kaasajastamist, kuid võimaldavad olemasoleval kujul pakkuda head teenust – (Sadala, Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu, Torma, Vägeva (4), lisaks Põltsamaa Vallaraamatukogu Lustivere ja Esku osad (viimane asub koolimajas, ruumid kaasaegsed ja remonditud, kuid maja sealne tiib on väga külm ning niiske, üks sein hallitab);
- ruumid on suures osas tänapäevased, vajavad pisiremonti – Põltsamaa Vallaraamatukogu, Kaarepere, Laiuse, Pajusi, Siimusti, Tabivere (6);
- ruumid on tänapäevased, paiknevad uutes või korralikult renoveeritud ruumides ning võimaldavad pakkuda kasutajale kvaliteetset teenust – Aidu, Kuremaa, Maarja-Magdaleena, Mustvee Linnaraamatukogu, Pala, Palamuse, Puurmani, Raja, Vaimastvere, Voore, maakonnaraamatukogu (11).

Põltsamaa Vallaraamatukogu Lustivere osa koliti 2017. aasta lõpus sama maja alumisele korrusele ning sai eraldi sissekäigu (eelnevalt ühine sissekäik kooliga ning probleemid psüühiliste erivajadustega õpilastega). Kuna aga samas majas asub ka lasteaed, mis vajab suuremaid ruume, jagus raamatukogule endise 90 m² asemel vaid 41 m² kasulikku pinda, mis ei rahulda raamatukogu vajadusi. Osa raamatuid on viidud ajutisse hoiupaika.

Voore raamatukogu asub SA Saare Valla Aktiviseerimiskeskuse hoones, mille katlamaja hävis tulekahjus, mistõttu olid raamatukogu ruumid seitse kuud kütteta.

Jätkus Jõgeva Linnaraamatukogu uute ruumide saaga. 2017. aasta lõpuks viidi läbi Jõgeva Põhikooli ja sinna juurde uue raamatukogu ehitamise projekteerimine ning ehituse hange.

Ehitustööde kogumaksumusest suurem osa kaetakse Euroopa Regionaalarengu Fondi finantsvahenditest, raamatukogu osa ehitust finantseerib omavalitsus. Projekti tehtud väga suured muudatused vajavad aga lisaraha. Kui raamatukogu saab vallavalitsuse poolt ehitustegevuseks finantseerimise, siis on eeldatav ehitustööde valmimise tähtaeg 2019. aasta kevadel. Vastasel korral võib raamatukogu ruumide ehitamine ka ära jääda.

Seoses haldusreformiga ja Kalevipoja muuseumi renoveerimisprojektiga langetati otsus Saare raamatukogu ümberkolimisest 2018. aasta kevadel vabanevatesse vallavalitsuse ruumidesse. Sellega seoses paranevad raamatukogu logistiline asukoht, lahenevad kütmissprobleemid (keskküte), ruumide seisukord ning juurdepääs liikumispuudega inimestele, kuid väheneb oluliselt raamatukogu pindala.

Inventari soetamine

Võimalused inventari soetamiseks olid paremad kui eelmisel aruandeaastal. Osteti riieleid, näitusriiul (eritellimus), vitriinkappe, sahtelkappe, kappe abiruumidesse, pehmet mööblit, toole lugejatele, arvutitoole (Laiuse, Siimusti, Pala, Torma, Aidu, Pajusi, Põltsamaa Vallaraamatukogu). Jõgeva Linnaraamatukogu soetas uue boileri ning kohviautomaadi.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Juurdepääsu tagamises liikumispuudega inimestele maakonna raamatukogudes aruandeaastal muudatusi paremuse poole ei toimunud. Liikumispudega inimeste teenindamiseks tuleb raamatukoguhoidjatel minna esimesele korrusele/õue (etteteatamisel), korraldatud on ka koduteenindus.

Juurdepääs

- ei ole tagatud 17 raamatukogus (Kuremaa, Palamuse, Siimusti, Maarja-Magdaleena, Laiuse, Torma, Sadala, Aidu, Elistvere, Kasepää, Pala, Tabivere, Saare, Pajusi, Jõgeva Linnaraamatukogu, Põltsamaa Vallaraamatukogu (koos osadega Eskus ja Lustiveres), Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu). Kümme neist asuvad teisel korrusel;
- on tagatud vähemalt põhiteenuste osas viies raamatukogus (Kaarepere, Lümati, Tapiku, Vägeva, maakonnaraamatukogu);
- on tagatud täielikult viies raamatukogus (Mustvee (invatõstuk), Puurmani, Raja, Vaimastvere, Voore).

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Raamatukogude võimalused arendustegevuseks infotehnoloogia valdkonnas on erinevad. Kuigi maakonnas tervikuna kasvasid kulud infotehnoloogiale 23,3%, on areng infotehnoloogia valdkonnas valdavalt eelarveliste vahendite nappuse tõttu olnud vaevaline ning olemasolev arvutipark tihtipeale vananenud.

Töötajate arvutites on paljudes operatsioonisüsteemid Windows 10 (Aidu, Elistvere, Kuremaa, Pajusi, Voore – saadud aruandeaastal), Windows 7, Windows 8. AIPi arvutite vanus on osades raamatukogudes vanem kui viis aastat ning kasutusel on veel operatsioonisüsteemid Linux, Windows XP, Windows Vista.

Mõjutatuna haldusreformist kasvasid aruandeaastal hüppeliselt infotehnoloogiakulud Jõgeva valla raamatukogudel (2,8 korda) ning Pajusi valla raamatukogudel (2,3 korda).

Riistvara uuendati ja täiendati 13 raamatukogus: soetati viis arvutit, neist neli tööarvutit (Elistvere, Aidu, Voore, Pajusi – 2), kolm projektorit (Siimusti, Laiuse, Põltsamaa Vallaraamatukogu), viis fotoaparaati (Sadala, Aidu, Pajusi, Põltsamaa Vallaraamatukogu – 2), kaks printerit-koopiamasinat (Siimusti, Pala, Pajusi), kaks paberipurustajat (Põltsamaa Vallaraamatukogu), neli skännerit (Puurmani, Põltsamaa Vallaraamatukogu – 3), televiisor (Vaimastvere), sülearvuti (Laiuse), mõned ID-kaardilugejad.

Maakonnaraamatukogu infotehnoloogiakulud kasvasid 28%. Seda põhiliselt Riigikogu täiendava toetuse arvelt, mille eest soetati A3 multifunktsionaalne printer ja lakke paigaldatav projektor; osteti ka kolm monitori ning väike printer.

Torma raamatukogu sai vallavalitsuselt annetuseks kasutatud sülearvuti.

Maakonnaraamatukogu lõpetas arvuti kasutusrendilepingu Lümata raamatukoguga, kuna haldusreformi käigus läks Lümata Tartumaa koosseisu. Nimetatud arvuti läks kasutusrendilepingu alusel Lohusuu raamatukogule, mis tuli Jõgevamaa koosseisu haldusreformiga Ida-Virumaalt.

Uusi WiFi võrke ei lisandunud. WiFi puudub Kasepää, Kaarepere, Elistvere ja Maarja-Magdaleena raamatukogudes.

Interneti leviku ja kiirusega ollakse üldiselt rahul või ka väga rahul. Probleeme on kohtades, kus raamatukogu asub ühes majas kooliga ja raamatukogu internet on seotud kooli internetiga (Laiuse, Lustivere). Interneti ühendushäireid esineb Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogus, internet on aeglane Vägeval.

3. Kogud (kogude komplekteerimine ja töötlemine)

Vastavalt Rahvaraamatukogu seadusele (RaRS § 5(5) 1) korraldab maakonnaraamatukogu kogude komplekteerimist ja töötlemist.

Vt ka LISA 5 Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid?

3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Raamatukogutöötajad, tundes oma lugejaid, arvestavad raamatute tellimisel nende soovidega, lähtudes samas oma raamatukogu rahalistest võimalustest, arvestades ka maakonnaraamatukogu kogude arenduse osakonna soovitusi. Jälgitakse väärtkirjanduse ja meelelahutusliku kirjanduse tasakaalu. Peetakse silmas, et kaetud oleks kõigi lugejarühmade vajadused. Kuigi raamatukogud püüavad säilitada tasakaalu väärt- ja ajaviitekirjanduse vahel, on lugejate suundumus rohkem meelelahutuskirjanduse suunas. Vähemloetava raamatu toomiseks lugejani kasutati palju maakonnasisest RVL-teenust.

Loetakse rohkem uuemat kirjandus, eelistatud on eesti kirjandus ja perioodika. Meeste lugemissoovidest lähtudes komplekteeritakse teabekirjandust, eriti ajalugu ja sõjandust, naistele pigem ilukirjandust, nii eesti kui välismaa menuautoreid. Veel on eelistatud mälestuste- ja eluloo- ning enesebiraamatud. Eesti lastekirjandust võetakse üldjuhul kaks eksemplari maakonnaraamatukogu lasteosakonda, maaraamatukogud on piirdunud ühe eksemplariga. E-raamatuid aruandeaastal ei ostetud, põhjuseks lugejate nõudluse puudumine.

Raamatukogud ostavad raamatuid ka ise, jälgides soodushindadega pakkumisi e-poodidest, peamiselt Apollost ja Ersenist. Kogude arenduse osakond saadab edasi soodushindadega nimekirju

tervele maakonnale, kust siis raamatukoguhoidjad saavad enda raamatukogule sobivad väljaanded juurde tellida.

Kogude suurus maakonnas oli aruandeaasta lõpuks **422 475 väljaannet** (2016. a. 434 275 väljaannet).

Soetati 12 011 eksemplari (raamatud 11 353, auvised ja elektroonilised väljaanded neli, muud väljaanded 12, perioodika 642 aastakäiku).

Annetati 766 eksemplari (raamatud 701, auvised ja elektroonilised väljaanded kolm, perioodika 62 aastakäiku). Annetused moodustasid 6% kogude juurdekasvust. Annetajateks olid eraisikud, autorid, omavalitsused, asutused jt.

Kustutati 24 577 eksemplari.

Raamatute soetamiseks kulutati **135 527 €** (2016. a. 132 297,60 €), perioodikale **32 153 €** (2016. a. 32 744 €) ning auvistele ja elektronväljaannetele **22 €** (2016. a. 59 €) ja muudele (lauamängud, atlased-kaardid) väljaannetele **103 €** (2016. a. 249,40 €).

3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatutele kulus komplekteerimiskuludest **80,77%** (2016. a. 80,01%), millest suure osa moodustas ilu- ja lastekirjandus. Projektirahadest osteti maakonda 214 nimetust väljaandeid, kokku 232 eksemplari.

Muude teavikute komplekteerimiskulu oli aruandeaastal **0,06%**.

Soetatud väljaannetest moodustas eestikeelne kirjandus **95,2%**.

Võõrkeelsest kirjandusest osteti peamiselt venekeelseid teavikud (Raja, Mustvee, Jõgeva), minimaalselt teistes keeltes, inglisekeelseid annetasid eraisikud.

Järelkomplekteerimist tehakse suurema nõudlusega väljaannetele.

Maakonna raamatukogudesse soetatud raamatu keskmine hind 2017. aastal oli **11,94 €** (2016. a. 11,49 €).

Laste- ja noortekirjanduse ostmiseks riigi poolt eraldatud summa (1415 €) eest osteti maakonda **8 nimetust** kokku **126 eksemplari**.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat soetati aruandeaastal **704** nimetust, neist **62** nimetust saadi annetustena. Perioodika ost moodustas komplekteerimiskuludest **19,16%** (2016. a. 19,8%), elaniku kohta **1,02 €** (2016. a. 1,03 €). Perioodika tellimisel kasutati püsitellijas soodustusi.

Raja raamatukogus on perioodika venekeelne, v.a. maakonna ajaleht „Vooremaa“. Mõnes raamatukogus on võõrkeelset perioodikat üksikud nimetused, peamiselt Burda. Mustvees komplekteeritakse nii eesti- kui venekeelset perioodikat, lisaks saadakse perioodikat RVLi kaudu teistest raamatukogudest.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste ja elektrooniliste väljaannete komplekteerimiskulud moodustasid **0,01%** (2016. a. 0,04%). Aastas ilmub mõni heliraamat (sari „Kirjanike hääled“), mida on mõned eksemplarid ka maakonna raamatukogudesse soetatud.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Kogude elektrooniline inventuur toimus Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogus ning Puurmani Raamatukogus. Kogude puhastamise käigus kustutati maakonna raamatukogudest 24 577 arvestusüksust väljaandeid (2016. a. 27 988). Kogude ringlus oli maakonnas 0,8 (2016. a. 0,8). Maakonnaraamatukogu ringlus oli 0,9 (2016. a. 0,9).

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Osutatavateks tasuta teenusteks on väljaannete laenutamine, reserveerimine, avaliku teabe ning andmebaaside kättesaadavaks tegemine ja teatmebibliograafiline nõustamine, erivajadustega sihtrühmadele teenuste osutamine, maakonnasisene RVL, 10 raamatukogus on võimalik laenutada

kokku e-lugeri. Populaarseteks on saanud raamatukogude juures olevad tagastuskastid. Neid lisandus ka aruandeaastal, kokku oli aasta lõpus võimalik tagastada teavikud tööaja väliselt 11 (Aidu, Kuremaa, Pajusi, Puurmani, Siimusti, Torma, Mustvee Linnaraamatukogu, Põltsamaa Vallaraamatukogus ning tema Esku ja Lustivere osad, maakonnaraamatukogu) paigas. Aruannetes leiab äramärkimist, et tagastuskastidel on väga aktiivne kasutus.

Raamatukogudes on võimalik tasuda kommunaalmakseid sularahas (Voore, Pajusi), lunastada pileteid üritustele (Voore, Aidu). Aidu raamatukogus osutatakse postiteenust.

Raamatukogudes pakutakse ka e- ja m-raamatukoguteenuseid ning interaktiivseid teenuseid (*vt allpool e-teenused ja nende levik maakonnas*).

Tasuliste teenustena pakutakse printimis-, paljundamis-, skaneerimis- ja lamineerimisteenust (osades maaraamatukogudes on tasud sümbolised), maakonnnavälist RVLi, ruumide rentimist jms.

E-teenused ja nende levik maakonnas

Kõik maakonna rahvaraamatukogud omavad raamatukogu veebi või/ja sotsiaalmeedia väljundit. 18 raamatukogu kasutasid paralleelselt nii kodulehte/blogi kui ka sotsiaalmeediat.

Raamatukogusüsteemiga RIKS ja veebipõhise RIKSWEBiga on liitunud kõik Jõgevamaa rahvaraamatukogud ja kuus kooliraamatukogu, millele on välja töötatud ka laenusautomaadi ja nuti rakendused. Koostöös programmeerijaga toimub pidev raamatukogusüsteemi RIKS täiendamine.

Vt ka 4.9. Andmebaasid.

RIKSWBi külastusi registreeriti üle 3300 (andmed ümardatult, kuna puuduvad raamatukogusüsteemist RIKS lahkunud raamatukogude andmed), RIKSWEBi kaudu reserveerimisi üle 1100 ning RIKSWEBi kaudu pikendamisi üle 950. Seda tööloiku analüüsid tuleb kahjuks tõdeda, et RIKSWEBi kaudu pikendamine ja reserveerimine on hästi toimima saanud vaid neljandikus maakonna raamatukogudest: Põltsamaa Raamatukogus (669 e-reserveeringut, 469 e-pikendust), Jõgeva Linnaraamatukogus (290 e-reserveeringut, 111 e-pikendust), Mustvee Linnaraamatukogus (33 e-reserveeringut, 9 e-pikendust), Põltsamaa Vallaraamatukogus (44 e-reserveeringut, 213 e-pikendust), Kuremaa (4 e-reserveeringut, 23 e-pikendust), Vägeva (1 e-reserveering, 40 e-pikendust) ja Vaimastvere raamatukogus (1-e-reserveering, 23 e-pikendust). Teistes maakonna raamatukogudes on registreeritud mõni üksik reserveering ja pikendus ning 40% puuduvad need hoopis.

Raamatukogu kaudu pakutavat pääsu interneti võimaldavad kõik maakonna rahvaraamatukogud. Raamatukogu oma veebisait (koduleht/blogi) on 24 raamatukogul (aruandeaastal ei lisandunud), puudub Elistvere, Maarja-Magdaleena ning Saare raamatukogudel. Koos kajastumisega kohalike omavalitsuste ja sihtasutuse kodulehel (Saare raamatukogu) on raamatukogud 50 veebisaidil
Vt 4.2. Virtuaalkülastused.

Interaktiivseid raamatukoguteenuseid registreeriti aruandeaastal 28. Raamatukogupoolseid sotsiaalmeedia postitusi registreeriti 2480 (2016. a. 2797). Aktiivseimaks postitajaks tõusis Jõgeva Linnaraamatukogu 318 postitusega. Põltsamaa Vallaraamatukogu tegi 255 postitust ning Mustvee Linnaraamatukogu 214 postitust. Maakonnaraamatukogu kontole tehti 194 postitust. Maakonnaraamatukogu kodulehel asuvat kirjandusblogi „Raamatukoguhoidja lugemissoovitus“ külastati 2154 korral (2016. a. 1667 korral).

E-teavikute kogu. Aruandeaastal e-raamatuid ei lisandunud. Maakonnas on neli e-raamatut (litsentsi), neist üks maakonnaraamatukogul.

Külastusi mobiilirakendusele m-RIKS registreeriti maakonnas kuus (2016. a. 20) – üks Tabivere raamatukogus, viis Jõgeva Linnaraamatukogus.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Raamatukogud tagavad kohtadel soovijatele juurdepääsu avalikele e-teenustele ja elektroonilistele jadaväljaannetele ning nõustavad kasutajaid.

Kasutajate käsutuses oli 69 arvutit. On inimesi, kes kasutavad seda teenust iga päev, kuid ka neid, kes kasutavad seda vajadusepõhiselt, näiteks siis, kui enda oskustest puudu jääb. AIPis käiakse palju tegemas ID-kaardi tehinguid (kodudes ei ole kaardilugejaid, arvutis on vananenud tarkvara või

ei osata teha vajalikke tarkvara uuendusi) ning ka printimas. Käiakse ka e-kirjakastis, pangaülekandeid tegemas, tuludeklaratsioone täitmas ja teisi e-teenuseid kasutamas (e-kool, e-maanteeamet, e-tervis), Facebookis ja muudes sotsiaalmeedia kanalites suhtlemas. Käiakse ka oma sülearvutitega tööd tegemas.

Õpilased käivad peale tunde e-kooli vaatamas, Miksikeses pranglimist harjutamas, muusikat kuulamas ja YouTube'st videosid vaatamas.

AIPi kasutajaid registreeriti süsteemis RIKS kokku 1752 (2016. a. 1768), AIPi kasutuskordi oli 11 901 (2016. a. 12 511).

Kuigi AIPi kasutamine on ajas järjepidevalt vähenenud, siis viimase viie-kuue aasta AIPi kasutamisstatistika suur langus aruandeaastal peatus linnaraamatukogude arvel (Põltsamaa, Mustvee). Maaraamatukogude lõikes vähenes AIPi kasutamine siiski 18%. Kokku vähenes AIPi kasutajate arv 0,9%, kasutuskordade arv 4,9%. Kuid samas on ka osades maaraamatukogudes AIPi kasutamine suur, näiteks Pajusi (1038 kasutuskorda), Saare (895 kasutuskorda), Siimusti (508 kasutuskorda). Osade maaraamatukogude AIPide kasutamine on aga marginaalne: näiteks Kasepää (18 kasutuskorda), Lustivere ja Elistvere (7 kasutuskorda), Sadala (mitte ühtegi kasutust).

AIPi kasutamise vähenemise peamisteks põhjusteks on infotehnoloogia kiire areng ning selle kättesaadavus kodus. AIPi teenust vajavad eelkõige vanemaalised inimesed, kellel see võimalus kodus puudub ning ka õpilased, kuid eelistades siiski vananenud AIPi arvutitele enam isiklikke nutiseadmeid. Suvehooajal kasutavad AIPi suvitajad ja turistid.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused

Kuigi maakonna elanikkond vähenes 2017. aastal 1,5%, kasvas raamatukogude kasutajaskond 2,5%. Virtuaalkülastuste arv kavas 3%. Sellele on kindlasti kaasa aidanud kogemused, mis on tulnud töö käigus raamatukogu kodulehe ja sotsiaalmeedia konto haldamisel. Nii näiteks jagatakse raamatukogu Facebooki kontolt kodulehele viivaid linke.

Külastused vähenesid 4,5%, laenutused 6,4%.

Maakonnaraamatukogus suurenes kasutajate arv 13% ja laenutuste arv 2,5%. Külastuste arv langes 4%, virtuaalkülastuste arv 14%.

Kõige enam külastatakse raamatukogusid maakonnas endiselt esmaspäeviti (järgmistel nädalapäevadel väheneb külastuste arv ühtlaselt kuni pühapäevani). Maakonna raamatukogude *prime time* on kell 11-14, kusjuures raamatukogude külastatavuse tipptund on kell 11 (maakonnaraamatukogus kell 13).

Absoluutseks lugejate lemmikuteks olid maakonnas Mart Sanderi „Litsid“ 1.- 2. osa. Konkurentsi pakkusid ka Erik Tohvri „Irdabieliu“ ning Mihkel Raud „Kus ma olen ja kuidas Sina võid palju kaugemale jõuda“.

Maakonnaraamatukogu naislugejate eelistused langesid kokku maakonna lugejate eelistustega, meeslugejaid köitis seevastu enim Viktor Suvorovi raamat „Spionaaži alused – kuidas töötas XX sajandi kõige võimsam ja varjatud luureorganisatsioon“.

Raamatukoguteenuse kvaliteedi hindamise mudeli põhjal ei ületanud ooteaja pikkus nimetuse kohta keskmiselt viit nädalat viies raamatukogus, keskmiselt nelja nädalat seitsmes raamatukogus ning keskmiselt kolme nädalat 14 raamatukogus. Ooteaeg võib kujuneda pikemaks, kui on tegemist populaarseks osutunud raamatutega, mida on tellitud vaid üks eksemplar.

Tabel 5

Raamatukogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	11 704	11 998	+294
Sh keskk	1 906	2 146	+240

Raamatu- kogu	Külastused 2016	Külastus- ed 2017	Muutus (+/-)	Virtuaal- külastused 2016	Virtuaal- külastused 2017	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	210 002	200 497	-9 505	90 540	93 286	+2 746
Sh keskk	42 414	40 672	-1 742	19 535	16 726	-2 809

Raamatu- kogu	Laenutused 2016	Laenutused 2017	Muutus (+-)	Päringud* 2016	Päringud* 2017	Muutus (+-)
Linna/maak. rmtk	339 861	318 217	-21 644	2 340	1 829	-511
Sh keskk	57 103	58 558	+1 455	553	561	+8

Maakonna raamatukogude teenuseid kasutas 38,2% elanikest (2016. a. 36,7%), neist 27% (2016. a. 28,3%) olid lapsed. Raamatukogu kasutajatest oli laenajaid 81% (2016. a. 81%). Kojulaenutusi oli laenutuste üldarvust 97% (2016. a. 97%).

Külastusi oli elaniku kohta 6,4 (2016. a. 6,6), virtuaalkülastusi 3 (2016. a. 2,8).

Külastuste koguarvust (külastused + virtuaalkülastused) moodustasid virtuaalkülastused 32% (2016. a. 30%), maakonnaraamatukogus 29% (2016. a. 32%).

Laenutuste arv elaniku kohta oli 10,1 (2016. a. 10,7). Ilu- ja lastelaenutuste osakaal laenutuste üldarvust kasvas veelgi, jõudes 61,7%ni (2016. a. 60,1%). Võõrkeelse kirjanduse laenutuse osakaal oli 5,6% (2016. a. 5,5%). Võõrkeelse kirjanduse laenutustest moodustas 97% venekeelne kirjandus. Perioodika laenutuste osakaal oli 19,3% (2016. a. 20,9%).

Maakonnaraamatukogu hõlve oli 51,2 (2016. a. 44,8), laste protsent lugejatest 31,7 (2016. a. 34,7).

Külastusi elaniku kohta oli 9,7 (2016. a. 10), virtuaalkülastusi elaniku kohta 4 (2016. a. 4,6), laenutusi elaniku kohta 14 (2016. a. 13,4). Maakonnaraamatukogu kasutajatest oli laenajaid 91% (2016. a. 91%). Kojulaenutusi oli laenutustest 96% (2016. a. 95%). Laste laenutuste protsent oli 32 (2016. a. 29). Ilu- ja lastekirjanduse osakaal laenutuste üldarvust on 66% (2016. a. 65%), võõrkeelse kirjanduse laenutuste osakaal oli 1,1% (2016. a. 1,3%), perioodika kojulaenutuste osakaal oli 6,2% (2016. a. 6,3%). Maakonnaraamatukogu külastamist raskendas pool aastast remondis ja suletud olnud Põltsamaa peamine liikulustsoon Suur sild.

Lugemishuvi tõstmiseks alustati teenindusosakonnas suvelugemise projektiga „Lugedes võidad!“, kus maikuust oktoobrini tuli lugeda raamatuid kümnel valitud teemal, igasse teemasse pakuti kolme raamatut. Kümme loetud raamatut andis võimaluse osaleda auhindade loosimisel, mis viidi läbi raamatukogupäevade üritusel, kus fortunaks oli Mart Juur.

Võlglassi teavitatakse e-kirjaga süsteemi RIKS kaudu automaatselt tähtaja saabumisest kolm päeva enne, samuti tähtaja möödumisest ja võlgnevuse suurusest. Lisaks helistatakse meeldetuletuseks võlglastele ning otsitakse nendega kontakti Facebooki kaudu. Maakonnaraamatukogu saatis aruandeaastal täiendava tähtaja andmiseks kirju paber kandjal üheksale võlglasele.

Infopäringud (teatmebibliograafilise töö korraldamine)

Vastavalt Rahvaraamatukogu seadusele (RaRS §5(5)5) korraldab maakonnaraamatukogu maakonna teatmebibliograafilist tööd.

Vt ka LISA 5 Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid?

Kahjuks on see hääbuv tööloik raamatukogudes. Vajadus teatmebibliograafilise töö korraldamise järele on vähenenud aasta-aastalt. Uus põlvkond ei tule enam selle pealegi, et oma päringutele vastust raamatukogust otsida, sest nutitelefoni annab vastuse hetkega.

Aruandeaastal registreeriti maakonnas infopäringuid 1829 ehk viiendiku võrra vähem kui 2016. aastal (2340). Kümne aasta võrdluses on infopäringute arv langenud aga 71% (2008. a. 6370 päringut).

Maakonnaraamatukogus registreeriti aruandeaastal 561 päringut (2016. a. 553 päringut). 2008. aasta võrdluses on päringute arv langenud 38% (2008. a. 900 päringut).

Päringutele vastatakse kohapeal, telefonitsi ja meilitsi.

Maaraamatukogude aruannetes märgitakse, et esitatavad päringud on valdavalt faktipäringud: transpordiinfo, paikkonnas toimivate ürituste info, erinevate lotode võidunumbrid, ristsõnade lahendused jms. Sisukamad teemapäringud on jäänud tahaplaanile, jagunedes laias laastus kaheks: päringuid õpilasuurimistöde koostamiseks ning koduloolised päringud.

4.3 RVL teenindus

RVLi saadeti raamatukogudest aruandeaastal välja 5972 eks (2016. a. 6082 eks), saadi raamatukogudesse 5613 eks (2016. a. 5777 eks). Maakonnaraamatukogu järel (1943 eks) olid suurimateks RVLi väljalaenuajateks Põltsamaa Vallaraamatukogu (1073 eks) ja Jõgeva Linnaraamatukogu (745 eks) ning venekeelse RVLi väljalaenuajad Raja raamatukogu (353 eks) ja Mustvee Linnaraamatukogu (330 eks). Maakonnaraamatukogu tegeles jätkuvalt maakondliku RVLi laiali- ja edasitoimetamisega. See oli ühildatud igakuiste uute teavikute laialitoimetamisega. RVLi tellimuste edastamiseks kasutatakse ka muid võimalusi (raamatukoguhoidjad ja nende pereliikmed, vallatöötajad jt).

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Kogude komplekteerimisel on esikohal eesti lastekirjandus. Lugejate huvi, õpetajate soovitatud kirjandus ja suvelugemise soovitusel on suunatud enamasti ilukirjandusele. Huvi ja vajadus aimekirjandust lugeda on vähenenud, teadmisi saadakse pigem interneti vahendusel.

Tänu väikelaste lugemishuvile ja tihedale koostööle lasteaedadega on vaja muretseda neile eakohaseid raamatuid. Tuleb jälgida lasteaedade õppeprogramme ning osta kirjandust erinevate teematundide läbiviimiseks.

Algklasside õpilaste teenindamisel ja kirjanduse ostmisel tuleb arvestada nii lugejate kui õpetajate soovidega. Kooli soovituslik lugemine ei ole enam ühe raamatu keskne. Lugeda võib nii ühe autori erinevaid raamatuid kui teha valik teema järgi.

Noorsookirjanduse soetamisel tuleb olla väga tähelepanelik. Noored teevad oma valikud ise ja ostmata jäänud raamat võib osutada lugejatele huvitavaks ja populaarseks.

Maakonna raamatukogudesse on ostetud laste- ja noorsookirjandust arvestades aruandeaasta rahalist olukorda. Enamasti ostetakse üks eksemplar. See rahuldab küll üldise lugemisvajaduse, kuid kooli soovitusliku kirjanduse laenuamiseks tuleb kasutada väga tihti RVL-i teel hangitud raamatuid.

4.4.2 Raamatukogu kasutamine

Rmtk	Lug-d 2016	Lug-d 2017	Muutus (+/-)	Külast-d 2016	Külast-d 2017	Muutus (+/-)	Laenut 2016	Laenut 2017	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	3 309	3 237	-72	63 020	62 878	-142	48 277	47 731	-546
sh keskk	661	680	+19	13 862	14 916	+1054	15 757	17 887	+2 130

4.4.3 Laste- ja noorteteenindus sh. lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Lapsed ja noored kasutasid aruandeaastal raamatukogu statistilised näitajate põhjal vähem. Põhjuseks on õpilaste tagasihoidlik lugemishuvi. Samas on märgata, et raamatukogudes on muutunud populaarsemaks mitmesugused tegelusvõimalused kohapeal – mängunurgad, lauamängud, joonistamine, pusled, meisterdamine.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse projektid – 3.-4. klasside kirjandusmäng „Tosin head lasteraamatut“ ja 4. klasside ettelugemise võistlus „Kõik on kõige targemad“ – andsid põhjuse korraldada maakondlikke võistlusi ja innustada lapsi lugema. Beebiraamatust „Pisike puu“ ilmus teine trükk. Kõik maakonna raamatukogud kingivad selle oma piirkonna vastsündinutele.

Tallinna Keskraamatukogu algatatud projekti „Noor, loo, too kunst raamatukokku“ raames toimusid koostöös Tartu Paberimuuseumiga õpitoad Põltsamaal ja Siimustis. Põltsamaa Raamatukogu osaleb projektis 2018. aastal õpitud ja näitustega.

Eesti Nukufilmi 60. aastapäeva tähistavas projektis „Kino maale“ osalemine tõi hulgaliselt lapsi Põltsamaa Raamatukogu lasteosakonda. Traditsiooniks saanud Suvelugemise projekt, kus sees väike võistlusmoment, innustab lapsi lugema.

Koostöö lasteaedade ja koolidega on maakonna raamatukogudes väga hea. Laste- ja noorte lugemisharjumuste kujundamise eesmärki kannavad ka raamatukogudes korraldatud üritused.

Populaarsed on kohtumised lastekirjanikega. 2017. aastal olid külas Epp Petrone, Kätlin Kaldmaa, Marko Kaldur, Ilmar Trull, Jaanus Vaiksoo, Ilmar Tomusk, Andrus Kivirähk, Aidi ja Ott Vallik,

Jaak Urmet, Indrek Koff, Ilmar Särg. Külas käisid ka jutuvestja Piret Päär, kunstnik Valdek Alber, uisutaja Saskia Alusalu.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

Aruandeaasta üritused olid kantud laste ja noorte kultuuriaasta „Mina ka“ temaatikast.

Vt LISA 4 Laste- ja noorteüritused

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Aruandeaastal osutasid koduteenindust 59% maakonna raamatukogudest ehk 16 raamatukogu raamatukoguhoidjad. Koduteenindust osutati 52 kasutajale 815 korda (2016. a. 67 kasutajale 972 korda). Peamiseks teenuseks on teavikute laenutamine, kuid tutvustatakse ka uudiskirjandust ning vastatakse infopäringutele. Maakonnaraamatukogu õnnitleb kodukülastusega samasse nädalasse jäänud sünnipäevalast lilledega.

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Aidu raamatukogu	7	7	1
Elistvere raamatukogu	94	94	3
Jõgeva Linnaraamatukogu	44	44	5
Laiuse raamatukogu	11	11	1
Lümati raamatukogu	18	18	1
Maarja-Magdaleena raamatukogu	1	1	1
Mustvee Linnaraamatukogu	17	17	2
Pajusi raamatukogu	65	65	3
Puurmani Raamatukogu	51	51	2
Sadala raamatukogu	12	12	1
Saare raamatukogu	76	76	6
Siimusti raamatukogu	1	1	1
Tapiku raamatukogu	22	22	1
Vaimastvere raamatukogu	12	12	1
Vägeva raamatukogu	92	92	4
Maakonnaraamatukogu	292	316	19
Kokku	815	839	52

Märkus: tabelis ei kajastu sotsiaaltöötajate ning teiste lugejate abiga viidavad raamatud, vaid ainult raamatukogutöötajate poolt tehtav koduteenindus.

Koduteenindust osutati erinevalt, näiteks: jalgsi (Laiuse, Vägeva, Siimusti), rongiga (Vägeva, ühildades oma käikudega, kompensatsiooni ei saadud), isikliku autoga (Elistvere, Mustvee, Sadala, Puurmani, kompensatsiooni ei saadud), isikliku autoga (küttekulud kompenseeriti Jõgeva Linnavalitsuse poolt), Põltsamaa Linnavalitsuse autoga (Põltsamaa Raamatukogu, linnavalitsuse eelarvest). Maaraamatukogudes on tavaline seegi, et raamatukoguhoidja abistab raamatukoti koju või autoni viimisel. Ka raamatukogu üritustele tuuakse inimesi tasuta raamatukoguhoidja autoga.

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
<i>Jõgeva Linnaraamatukogu</i> Esinemine luule- ja muusikakavaga „Eluluule“ Jõgeva Sotsiaalkeskuses Elukaar OÜ	1	30
<i>Tabivere raamatukogu</i> Ettelugemised „Kohtume kell kolm“ Tabivere Sotsiaalkeskuses (hooldekodu)	13	159
<i>Torma raamatukogu</i>	2	17

Jutuvestmispäev ja Põhjamaade kirjandusnädala üritus Torma erivajadustega inimeste päevakeskuses		
<i>Põltsamaa Raamatukogu</i>		
Väljaannete tutvustamine ja ettelugemine Lõuna-Eesti Hooldekeskuses Põltsamaa Kodu	8	10
Kasutajakoolitused Lõuna-Eesti Hooldekeskuses Põltsamaa Kodu	3	10
Kokku	27	226

2016. a. korraldasid maakonna raamatukogud hoolekandeesutustele 27 üritust 235 osavõtjaga. Lisaks kasutavad regulaarselt ise Aidu raamatukogu teenuseid MTÜ Pajusi Valla Abikeskuse (asendushooldusteenust osutav hoolekandeesutus) ning Saare raamatukogu MTÜ Kääpa Hooldekeskuse Saare Kodu hoolealused – laenutavad kirjandust, kasutavad AIPi ning osalevad raamatukogu korraldatud üritustel.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvav õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Raamatukogudes oli aruandeaastal võimalik osaleda nii silmaringi laiendavatel kui vaba aega sisustavatel üritustel samuti pakuti erinevaid võimalusi erinevateks ühistegevusteks (käeline tegevus, töötoad jne). Raamatukoguüritusi korraldati 771 (2016. a. 749), neist võtsid osa 15 417 inimest (2016. a. 19 487). Näitusi ja väljapanekuid korraldati 744 (2016. a. 830), sh kogusid tutvustavaid näitusi, esemelisi näitusi, kunsti-, foto-, virtuaalnäitusi jne.

Jõgevamaa inimestel oli aruandeaastal võimalus kohtuda erakordselt paljude kirjanike ja kultuuriinimestega: Aidi ja Ott Vallik (Laiuse, Siimusti, Tabivere), Epp Petrone (Aidu, Pajusi, maakonnaraamatukogu), Andrus Kivirähk (Kuremaa, Siimusti, Sadala, Torma), Piret Päär (Kuremaa, Siimusti), Martin Algu (Sadala, maakonnaraamatukogu), Jaanus Vaiksoo (Aidu, Pajusi), Marko Kaldus ja Tähekiir (Maarja-Magdaleena ja Mustvee), Ilmar Särg (Aidu, Pajusi, Siimusti), Kärt Hellerma (Jõgeva, Mustvee), Adam Cullen (Jõgeva, Mustvee), Mihkel Kaevats (Jõgeva, Mustvee), Kristjan Haljak (Jõgeva, Mustvee), Ilmar Tomusk (Kuremaa), Jaak Urmet (Siimusti), Heli Künnapas ja Margit Peterson (Siimusti), Indrek Koff (Siimusti), Kätlin Kaldma (Jõgeva), Ene Ergma (Jõgeva), Jaak Jõerüüt (Jõgeva), Mart Kadastik (Vaimastvere), Kulno Malva ja Kadri Lepp (Põltsamaa Vallaraamatukogu), Ilmar Trull (Põltsamaa Vallaraamatukogu), Riho Luuse, Marju Lauristin, Astrid Lepik, Kerdi Oengu, Mart Juur (maakonnaraamatukogu).

4.6.1 Kohalikul tasandil

Raamatukoguteenuse kvaliteedi hindamise mudeli põhjal raamatukogude koostöösuhteid analüüsid on kõigil raamatukogudel kontaktid koostöö osas teiste asutustega. Tihedat koostööd teiste asutustega, kus korraldatakse ühistegevusi ning pakutakse ühiseid teenuseid, on neljandikul raamatukogudest. Kontakte hindab regulaarseteks samuti neljandik raamatukogusid. Ülejäänud raamatukogud konstanteerivad koostöökontaktide olemasolu teiste asutustega.

Kohalikul tasandil tehti koostööd koolidega, lasteaedadega, muuseumidega, rahvamajadega, noortekeskustega, erinevate ühendustega, külaseltsidega jt MTÜdega.

Kuremaa raamatukogul lisandus koostööpartnerite nimekirja Kuremaa Turismi- ja Arenduskeskus SA Kuremaa Loss, Veski & Rannakohvik (näituste korraldamine lossis). Maarja-Magdaleena raamatukogu uuteks koostööpartneriteks said kohalik noortekeskus ning MTÜ Maarja-Magdaleena Hariduselu. Mustvee Linnaraamatukogul valmis koostöös O. Lutsu Palamuse Kihelkonnakoolimuuseumiga terve aasta väldanud näitus „Oskar Lutsuga „Kevade“ radadel“. Muuseum andis näituse jaoks kasutada vabad koolipingid ja muidki „Kevade“ radadelt teada-tuntud esemeid.

Teenuste osutamine kogukonnale raamatukogu poolt või raamatukogu ruumides

Siimusti raamatukogus asuvas Eeva Niinivaara mälestustoas korraldatakse kõikidele huvilistele muuseumitunde, samuti võimaldab see korraldada hubaseid koosviibimisi ja huviõhtuid erinevatele vanusegruppidele. Mälestustuba külastas 2017. a. 176 inimest, neist 12 Soome turisti. Põltsamaa Raamatukogus ja Puurmani Raamatukogus näidati kohalikele elanikele kino.

Puurmani Raamatukogu osales valla ja teiste valla asutuste ja ühenduste algatatud projektides, täites neis kindlaid ülesandeid. Ühisprojektideks olid lastekaitsepäeva tähistamine, valla noorimate kodanike vastuvõtt, kevadkontserdi ning laste töö- ja puhkelaagri korraldamine. Raamatukogu direktor viibis kaks päeva vabatahtlikuna lastega Võrtsjärve ääres laagris, töölaagri ühel päeval panustasid laste juhendamisse kõik raamatukogu töötajad.

Mustvee Linnaraamatukogus võetakse vastu maakonnalehe kuulutusi ja jagatakse turismiinfot. Raamatukogu ees avati raamatukogupäevade raames Muinasjutupark, mis võeti kogukonna poolt väga hästi omaks. Lapsed ja nende vanemad pildistavad end meelsasti koos muinasjutukangelastest (puidust) pargi asukatega. Mustvee Linnaraamatukogu töötajad toimetavad Mustvee linna lehte ning haldavad Heino Lubi Kaalumuuseumi. Nad kuuluvad ka MTÜ Mustvee Turismikoda juhatusse. Uue teenusena hakati MTÜ Peipsi Infokeskuse ja Mustvee Linnaraamatukogu koostöös raamatukogust laenutama audiogiide, mis tutvustavad eesti, vene ja inglise keeles Peipsiäärseid vaatamisväärsusi. Raamatukogus on võimalik mängida mälumängu „Peipsi mälukas“.

Raamatukogutöötajad on haaratud kogu linna kultuuritöö korraldusse, aidates korraldada Mustvee Linna Päevi, linna sügislaata (korraldati seenenäitus), Peipsi Folki jne.

Laiuse raamatukogu ruumides saavad kokku Laiuse kodutütred.

Väga tihedalt on kohaliku kogukonna tegemistega seotud Saare raamatukogu tegemised. Siin toimuvad kogukonna erinevad koosolekud ja kokkusaamised.

Põltsamaa Raamatukogu saalis viib kirikuõpetaja kord nädalas läbi koolitunni Põltsamaa Ühisgümnaasiumi õpilastele.

Kogukonna kaasamine raamatukogu ürituste korraldamisse

Raamatukogud on pakkunud jälle aastajagu huvitavaid üritusi ja näitusi oma kogukondadele.

On tekkinud head kontaktid kogukonnaliikmetega korraldamaks raamatukogudes erinevaid näitusi.

Pala raamatukogu on järjepidevalt tegelenud kohaliku kultuuripärandi kogumise ja jäädvustamisega. Aruandeaastal valmis koostöös kogukonnaga kaks fotonäitust: fotoreportaaz „Kevad 2017“ ja „Aeg jätab jäljed maastikule ja inimeste südamesse“. Neist viimasel jäädvustati raamatukogu eestvedamisel ümbruskonna küldes olevad muinsuskaitsealased, pärandkultuuri- ja kultuuriobjektid. Seda näitust kasutasid koduloo- ja ajalootundides ka kohaliku põhikooli õpetajad. Põltsamaa Vallaraamatukogus oli välja pandud adaverelaste Uno Meri taskukellade kollektsioon (näitust eksponeeriti ka mujal maakonnas ning väljaspool maakondagi), Saskia Alusalu medalid ja karikad kiiruisutamises ning Sirli ja Margus Kõrtsi saksa lambakoera Margan Jecki näitusekarikad. Mustvee Linnaraamatukogus eksponeeriti paikkonnast pärit ikoone.

Jõgeva Linnaraamatukogus toimusis Jõgevaga seotud Käty Gaviilidis raamatu „Minu Küpros.

Põsemusid ja päike“, kohaliku kunstniku ja ajakirjaniku Toomas Reinsalu „Punaste juustega tüdruk“ ning geeniteadlase ja kirjaniku Siim Pauklini raamatute „Viis ürgelementi ja koer“ ja „Ahela ots ehk Jooksus inimene“ esitlused. Raamatukogus korraldati kohaliku kogukonna loomingust nii fotonäitusi (Veiko Belial, Gunnar Vasemägi, Tiina Säälik, Ardi Kivimets), kui ka kunstinäitusi. Jõgeva Linnaraamatukogul on aastatepikkused koostöösidemed kohaliku kunstigaleriiga KALA. 2017. aastal oli maalinäituste pöhirõhk Leedu akvarellil.

Pajusi raamatukogus korraldati Pajusist pärit harrastuskunstniku Aime Weltermanni kolm näitust. Samuti toimus siin mitmendat aastat jõulukohvik, mille korraldamisse on kaastanud kogukonnaliikmeid.

Raamatukogude juubeliüritused olid pidupäevaks tervele kogukonnale, kus mürtsus puhkpillimuusika (Pala) ning tantsupõrandale kutsusid lõõtsalood (Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu, Pajusi raamatukogu).

Raamatukogudes toimusid kohtumised paikkonna suleseppadega: Jaanus Järs, Heldur Lääne ja Raivo Suni.

Maakonnaraamatukogus korraldati kohaliku harrastuskunstniku Salme Allikheina näitus „Hingesõnumid maalil ja luules“ ning kohaliku harrastusfotograafi Livia Kääri näitus „Pilved Põltsamaa kohal“, mis ringles ka teistes raamatukogudes (Aidu, Puurmani).

Osalemine kohaliku kultuurielu korraldamisel ja kogukonna ürituste läbiviimisel

Koostöös MTÜ-ga Maarja-Magdaleena Hariduselu korraldas Maarja-Magdaleena raamatukogu Tabivere valla noortele jutukonkursi „Ettevõtlik noor“ ning koostöös EELK Maarja-Magdaleena kogudusega toimus konverents „Emakeelne kirjasõna ja reformatsioon“.

Aidu raamatukogu korraldab koostöös MTÜ Vägari külaseltsiga teatri ühiskülastusi ning suviseid väljasõite. Külaseltsi õpitubades valminud töid eksponeeritakse raamatukogu näitustel.

Elistvere raamatukogu oli Maarja-Magdaleena Maarahva Seltsi kevadlaadal väljas kasutatud raamatute letiga.

Jõgeva Linnaraamatukogu ja Betti Alver muuseum korraldusel toimus kirjandusliku omaloomingu konkurss „Betti Alver jälgedes 2017“. Soovides tugevdada Jõgeva ühtekuuluvustunnet, korraldas Jõgeva Linnaraamatukogu kolm ringkäiku „Tule Jõgevat avastama!“ (jalgsi ja jalgratstel), mille giidideks olid raamatukoguhoidjad. Kogukonnaüritusena toimus ka XI Ööraamatukogu „Öö on öö on öö on võrratu“. Kasutatud raamatuid müüdi nii Jõgeva linnapäevadel kui ka Kuremaal toimunud küüslaugufestivalil.

Maakonnaraamatukogu korraldas teist korda asutustevahelise mälumängu, mida juhtis Mart Juur. Koos linna teiste asutustega tähistati Põltsamaal elanud kirjaniku Henn Kaarel Hellati 85. sünnipäeva.

Põltsamaal toimus II filmiöö, kus demonstreeriti Ellar Sügiste erakogust aastatetaguseid videokaadreid Põltsamaast. Eriliseks muutis selle asjaolu, et üritustele oli kutsutud need lapsed, kellele anti 20 aastat tagasi Põltsamaa sünnimedalid ning millest ka filmi näidati.

Koostöös Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskusega osales maakonnaraamatukogu noorsootöölase Põltsamaa piirkonna koostööprojekti raames Huvitegevuse messil, mille sihtgrupiks olid 7-26 aastased noored. Messist võtsid osa ning tutvustasid oma tegevust Põltsamaa piirkonna noorte huvitegevusega tegelevad asutused, ühingud ja ettevõtted.

Kohalike omavalitsuste valimisel kandideeris neli raamatukoguhoidjat (kolm Jõgeva vallavolikogusse, üks Mustvee vallavolikogusse). Neist valituks osutus Laidi Zalekešina Mustvee vallavolikogusse. Ühtlasi juhib ta valla kultuurikomisjoni.

Klubiline tegevus raamatukogude juures

Siimusti raamatukogu juures tegutseb raamatukoguseltsing, mille liikmed on abiks raamatukogutöö ja –ürituste korraldamisel.

Sadala raamatukogus jätkas kooskäimist sealne pikaajaliste traditsioonidega naisteklubi, Aidu raamatukogus toiduklubi, kus toimuvad tervisliku toitumise koolitused, ja lauluring, Palamuse raamatukogus Padjaklubi (käsitöö), sudoku sõprade ring ning malering.

Pala raamatukogu juures loodi TÕNi raames „paberiring“, kus mahakantud raamatutest ja ajakirjadest meisterdati ruumilisi kujundeid ja kaunistusi.

Elistvere raamatukogus käib koos Piibliring ning omamoodi ring klubiks kujunenud ka kord kuus koos käiv „Jutu(raamatu)tuba“. Viimases arutatakse päevaprobleemide üle, tähistatakse kirjanike tähtpäevi.

Tapiku raamatukogu juhataja korraldas kohaliku külaseltsingu tegevust.

Põltsamaa Raamatukogu juures tegutseb filmiklubi, kus näidati uusi Eesti filme, Euroopa väärtfilme ja lastele uusi animafilme. Kolmandat aastat tegutsev reisiklubi seikles tänavu Rapla- ja Läänemaal. Tegevust alustas kirjandusklubi, mida hakkas juhendama endine kirjandusõpetaja.

Tegevuse lõpetasid Kuremaa raamatukogu juures tegutsenud ristsõnade klubi ning Põltsamaa Raamatukogu juures tegutsenud naisteklubi.

Vabatahtlike tegevus

Vabatahtlike tegutses maakonna raamatukogude juures aruandeaastal kokku seitse (neli Siimustis, kaks Jõgeval, üks Põltsamaal).

Siimusti raamatukogu vabatahtlikud on välja kasvanud aastaid raamatukogu juures tegutsevast raamatukogu sõprade seltsingust. Nad aitavad korraldada raamatukogu sündmusi ning vajadusel ka laenutavad. Kuna raamatukogu hallata on E. Niinivaara mälestustuba, aitavad vabatahtlikud korrastada ka E. Niinivaara mälestusparki (lehtede riisumine, lillede istutamine jms).

Jõgeva Linnaraamatukogu vabatahtlikud on olnud abiks kasutatud raamatute müükide korraldamisel, viinud mahakantud raamatuid teelistele lugemiseks Jõgeva bussijaama, vahendanud RVL teenust Jõgeva-Põltsamaa suunal.

Põltsamaa Raamatukogu vabatahtlik korraldab aruandeaasta viimastel kuudel tegutsema hakanud raamatukogu kirjandusringi tegevust.

4.6.2 Riiklikul tasandil

ETK Andrasega koostöös toimus kõikides maakonna raamatukogudes Andrase kevadkampania (16.05.- 04.06.) „Õige aeg on õppida!“. Koostööd tehti ka TÕN „Õppimine seob põlvkondi“ raames.

EV100 ürituste raames korraldatud vabariiklikul elamustuuril „Laste vabariik“ osalesid raamatukogud töötubadega.

Tartu Linnaraamatukogu algatatud projekti „JutuPeatus“ raames paigaldatakse Jõgevamaale kolm tähist Jõgevamaaga seotud raamatute kohta: Maniakkide Tänav, ulmeromaan „Mehitamata inimesed“ (endine Jõgeva Sordiaretusjaam), Oskar Luts, jutustus „Kevade“ (Palamuse), Jaan Kross, romaan „Keisri hull“ (Võisiku mõisa peahoone).

Põltsamaa Vallaraamatukogus avati 8. veebruaril koostöös Rahvusarhiiviga (sõlmiti leping) vabariigis teine topoteek (adavere.topoteek.net) *Vt ka 4.9 Andmebaasid.*

Põltsamaa Vallaraamatukogu osales EV100 avasündmuse - rahvamatka korraldamises (infolehtede koostamine). Üks matkaradadest sai alguse Mandri-Eesti keskpunktist Adaverest, mille läbis teiste hulgas Eesti Vabariigi peaminister Jüri Ratas oma perega. Peaminister leidis aega tutvuda ka Adavere mõisahoone ning seal asuva raamatukoguga. Külaskäiku jäi meenutama sissekanne raamatukogu külalisteraamatusse.

Maarja-Magdaleena raamatukogus korraldati koostöös Eesti Piibliseltsiga kaks suuremahulist marginäitust: „Maailma rahvaste jõuluteemalised margid“ ning „Eesti Piibliseltsi jõulumargid“. Siimusti raamatukogusse jõudsid Soome Instituudi vahendusel Marimekko näitus disainiklassikast ning Ungari Instituudi vahendusel fotonäitused Ungarist ja Ungari naisest. Koostöös Eesti Trüki- ja paberimuuseumiga korraldati ruumiliste raamatute näitus „Arhitektuur paberis ja paberist“.

Maakonnaraamatukogu näitas Nukufilmi 60. sünnipäevale pühendatud vabariikliku filmifestivali „Kino maale“ raames kümnel korral Eesti animafilme, õpilastega kohtus Nukufilmi produtsent.

Tallinna Keskraamatukogu algatatud katusprojekti raames viidi läbi Eesti Trüki- ja Paberimuuseumi loovtuba ning näitus „Paberi 7 elu“.

4.6.3 Rahvusvahelisel tasandil

Maakonna raamatukoguhoidajad käisid koolitusreisil Leedu (Panevežise, Klaipeda, Plunge) raamatukogudes, kus tutvuti raamatukogu- ja infotöö korraldusega ning vahetati töökogemusi.

Üheks eesmärgiks, milles oma sealsed raamatukogud oma töös lähtusid, oli: „Et inimesed ei tahaks siia üksnes tulla, vaid siin ka olla“. Kõige enam avaldas muljet ülikaasaegne kodulootöö korraldamine, millesse riik oli panustanud. Raamatukogudele osteti vastav tehnika (kaamerad, millega jäädvustada kodukoha ajalugu, skannerid, statsionaarsed projektorid esitluste korraldamiseks jne) ning viidi läbi koolitused. Selle töö tulemuseks olid digiteeritud koduloomaterjalid, virtuaalnäitused (liikuvad, koos selgitavate tekstidega), veebisaidid oluliste kodulooliste isikute kohta. Loodud kodulooliste interaktiivsete teejuhtide (nutitelefonide äpid) abil saab valida erinevaid marsruute või leida infot konkreetse objekti kohta. GPS funktsioon võimaldab selle kasutajal leida lühima tee neid huvitava objektini. Virtuaalsel teekonnal, mida mööda liigutakse, tutvustatakse fotode ja tekstide abil ka objekte (ausambaid, maju jne), mida tegelikkuses enam ei ole. Interaktiivsed teejuhgid on nii leedu, inglise kui veene keeles.

Siimusti raamatukogu hoiab kontakte Eeva Niinivaara sugulastega Soomes, koostööd tehakse Lahti Päijät Häme Tuglase Seltsiga ja rahvusvaheliselt tuntud tõlkija Marja Kyröga.

Erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamine.

Vägeva raamatukogu teeninduspiirkonnas asub varjupaigataotlejate majutuskeskus, kuid raamatukogul sellega kontakt puudub. Kuna kooliealised lapsed õpivad Vaimastvere Põhikoolis,

kasutavad nad sealse raamatukogu (asub ühes majas kooliga) teenuseid. Uussisserändajatest laste hulk ja päritoluriikide arv on kasvanud. Praegu kasutavad raamatukogu lapsed Iraagist, Süüriast ja Ukrainast. Lapsed omandavad kiiresti keele ja kohaliku kultuuriruumi tavad.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Raamatukogu kasutajate toimetulemiseks e-keskkonnas viisid kasutajakoolitusi läbi kõik maakonna rahvaraamatukogud. Kasvas rühmakoolituste arv. Rühmakoolitused toimusid 19 raamatukogus, kokku 72 koolitust. Rühmakoolituste sihtrühmadeks on põhiliselt õpilased.

Kokku osales kasutajakoolitustel aruandeaastal 1414 kasutajat (2016. a. 1155), sh individuaalkoolitustel 436, rühmakoolitustel 978 kasutajat.

Individuaalkoolitused toimusid kõigis rahvaraamatukogudes, kokku 374 korral. Põltsamaa Vallaraamatukogus soovis üks kasutaja raamatukogult põhjalikku arvutiõpetust, mis talle ka võimaldati. Raamatukoguhoidjad juhendavad inimesi erinevatel teemadel ka telefonitsi.

Maakonnaraamatukogus korraldati 112 koolitust (2016. a. 134 koolitust), neist rühmakoolitusi 16 (2016. a. 11). Kokku osales koolitustel 471 kasutajat (2016. a. 374), neist rühmakoolitustel 320.

Kõige enam õpetati andmebaasidest kasutama RIKSWEBi ning DIGAR Eesti ajalehed. Soovijad said kaasa voldiku õpetustega RIKSWEBi kasutamiseks: otsingute tegemine, oma lugejakonto kasutamine, laenutuste pikendamine, reserveeringute tegemine jm.

E-teenuste ja e-riigi poolt pakutavate teenuste kasutamisel vajab abi eelkõige vanem elanikkond, aga ka keskealised. Raamatukogud oli vahendajateks e-suhtlemistel väga erinevate ametkondadega (omavalitsused, pangad, perearst, töötukassa, politsei- ja piirivalveamet jt).

Kõige enam vajati nõustamist: ID-kaartide sertifikaatide uuendamisel, tervisedeklaratsioonide täitmisel, internetipanga kasutamisel, perioodika tellimisel, Skype kasutamisel, Omniva saadetiste kulgemise jälgimisel, e-piletite ostmisel (bussi-, laeva-, rongipiletid), fotode laadimisel arvutisse, Google Mapsi kasutamisel, e-kuulutuste panemisel ajalehtedesse.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukogud tutvustavad regulaarselt oma tegevusi raamatukogu kodulehel/blogis, sotsiaalmeedias, RIKSWEBis ning kohalikus trükimeedias. Võimalust tutvustada oma tegevust omavalitsuste kodulehtedel ja partnerite kanalites ei kasutata. Põhiline raamatukogu turundus toimub läbi sotsiaalmeedia.

Seoses töötaja vahetumisega kasvas oluliselt sotsiaalmeedia postituste hulk Maarja-Magdaleena raamatukogu poolt erinevate raamatukogu tegvuste tutvustamisel – 161 postitust (2016. a. 71).

Artikleid ja lühiinfot maakonna raamatukogudes toimuvast ilmus valla- ja linnalehtedes, piirkonnalehes „VALI Uudised“ ning maakonnalehes „Vooremaa“. Samuti ilmusid omavalitsuste ajalehtedes artiklid raamatukogude ja raamatukoguhoidjate juubelite puhul. Tabivere valla Sõnumilehes ilmus läbi viie ajalehenumbri artiklite sari „Inimesed meie keskel“, mis oli pühendatud Eesti Vabariigi 100. sünnipäevale. Nendes artiklites küsitles Tabivere raamatukogu raamatukoguhoidja Tiina Teder kogukonna inimesi erinevatest põlvkondadest.

Maakonnaraamatukogu tegevusest ilmus 85 artiklit. Üritustest teavitatakse ka raamatukogu juures tegutsevate klubide listide kaudu, Kultuurisündmuste veebikalendris www.kultuurikava.ee, mis omakorda leiab kajastust portaali www.visitpoltsamaa.ee sündmuste kalendris, linna kultuurikalendris, raamatukogus jagatakse flaiereid.

Maakonna raamatukoguhoidjatest ilmus 3 persooniartiklit:

Reinpõld, Toomas. Elutee viis Virve Etulaidi Parika raba keskelt Jõgevamaa servale // Vooremaa (2017) 16. september, lk. 5.

Remmelg, Meeri. Meie raamatukogu ongi magnet ja inspiratsiooniallikas / intervjuuerija Mihkel Volt // Raamatukogu (2017) nr 4, lk. 14 -19.

Zalekešina, Laidi. Laidi – Mustvee särasilmne patrioot / intervjuuerija Mihkel Volt // Raamatukogu (2017) nr. 3, lk. 17–24.

Raamatukoguhoidjate osalemine väljaannete koostamises

Kübarsepp, Inna. Meenutusi Saduküla raamatukogu tööst taasiseseisvunud Eestis // Ausõna, see on meie valla lugu ehk Puurmani vald 1991 – 2017/ koost E. Maanso ja K. Allev. Puurmani, 2017, lk. 1978 – 1982. (Märkus: Inna Kübarsepp, Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu) Sööt, Ene. Aasta tegu linnaraamatukogus 2016 // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing Aastaraamat 2016, lk. 66-67. (Märkus: Ene Sööt, Jõgeva Linnaraamatukogu).

4.9 Andmebaasid (Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine)

Vastavalt Rahvaraamatukogude seadusele (RaRS §5(5)2) korraldab maakonnaraamatukogu vajalike andmebaaside loomist ja pidamist.

Vt ka LISA 5 Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid?

Otsingute arv kõikides maakonna raamatukogudes kokku raamatukogusüsteemis RIKS kasvas aruandeaastal 5%, sooritati 23 356 otsingut (2016. a. 22 280).

Täiendati raamatukogusüsteemi RIKS ning selles asuvat kodulooandmebaasi. Seisuga 31.12.2017 oli maakonna kodulooandmebaasis 33 612 kirjet (seisuga 31.12.2016. a. 33 348 kirjet).

Põltsamaa Vallaraamatukogu võttis kasutusele kohaliku kultuuripärandi hoidmiseks ja kättesaadavaks tegemiseks mõeldud keskkonna Topoteek, mis on kogukonna kohta koostatav ja töödeldav platvorm veebis, võimaldades kogukonna ajaloo digitaalseks säilitamiseks üles laadida dokumente, fotosid, heli- ja videosalvestisi ning luua neile e-juurdepääs. Aasta lõpus oli topoteegis veidi üle 2000 foto/dokumendi.

DIGAR Eesti ajalehtedes hakkasid 2017. aastal kajastuma „Puurmani Uudised“ ning „Vali Uudised“, seega ka viimased seni seal veel mitte kajastunud kohalikud ajalehed. Seetõttu lõpetati Põltsamaa piirkonna ajalehe „Vali Uudised“ bibliografeerimine.

Kogude arenduse osakond tegeles märksõnastiku redigeerimise ja täiendamise, peaspetsialist isikuandmebaasi korrastamisega.

Täiendati kodulehel asuvaid maakonna raamatukogunduse meediakajastuste täistekstkogu aastast 1920 (lisati 85 artiklit) ning valiknimestikku „Jõgevamaa kirjarahvas“, mis sisaldab linke ka e-kataloogi ESTER ning Eesti bibliograafilisse andmebaasi ISIK.

Bibliograafi poolt koostatud Jõgevamaa haridus- ja kultuuritegelaste tähtpäevakalender on kättesaadav Põltsamaa Raamatukogu kodulehel.

Maakonna raamatukogude kodulehede/blogide vahendusel on lugejatel ligipääs erinevatele andmekogudele: RIKSWEB, ESTER, DIGAR, DIGAR Eesti ajalehed, ISE, Eesti Veebiarhiiv, Riigi Teataja, Ametlikud Teadaanded, VAU, DEA, ERB, BERTA, TEA e-Entsüklopeedia, ERNI, EEVA, SAAGA, lasteluule andmebaas Arkaadia jt.

5. 2018. aasta tegevused

2018. aasta tuleb muudatuste aasta, sest haldusreform on tekitanud uue olukorra ka raamatukogunduses. Kaasaegsete raamatukoguteenuste pakkumiseks on ümberkorraldused vältimatud. Selle tulemusena peab Jõgevamaal loodud kolme valla raamatukogude võrk tagama teenuste kättesaadavuse kiirelt, ökonoomselt ja kaasaegsel tasemel, eelkõige lähtudes lugeja huvidest. Raamatukogude viimisel ühtse juhtimise alla kaasneks juhtimise kvaliteedi tõus, personali- ja majanduskulude ühtlustamine, killustatuse kadumine, dubleerimise vältimine, ühine raamatupidamine ning aruandlus jms. Samas iga muutuse algus on raske. On oluline, et juba ühendatud kui ka tulevikus ühendatavate raamatukogude raamatukoguhoidjad teadvustaksid endale ühinemise olulisust piirkonna raamatukoguteenuse parandamisel. Praegu nähakse toimuvat tihti vaid „oma mätta otsast“ ning vastuseis ühendamiseks ei ole arukalt põhjendatud.

Aruandeaasta lõpul vallavolikogu otsusega ühendatud Põltsamaa valla raamatukogudes seisavad 2018. aastal ees suured muudatused nii dokumentatsioonis kui töökorralduses. Taastada tuleb 2011-2017 Põltsamaa Vallaraamatukogu osadena töötanud Esku ja Lustivere raamatukogud haruraamatukogudena (teeninduspiirkonna elanike arv üle 800) ning viia Tapiku raamatukogu üle teeninduspunktiks (teeninduspiirkonna elanike arv alla 100).

Mustvee valla moodustamisega maakonda juurde tulnud Avinurme, Ulvi, Lohusuu ja Piilsi raamatukogud läksid üle süsteemile RIKS, millega seoses vajavad töötajad nõustamist. Redigeerida ja liita tuleb raamatukogusüsteemist URRAM konverteeritud kirjed. Osades nimetatud raamatukogudest tuleb parandada raamatukoguteenuse pakkumise taset ning kõigis raamatute ringlust (hetkel neil 0,1-0,3, Jõgevamaa keskmine 0,8). Tõsiselt vajab korrastamist nende raamatukogude isikute andmebaas, kuna on palju isikukoodideta lugejaid ning puudulikult täidetud aadressvälju.

Isikuandmebaas vajab korrastamist ka maakonnas tervikuna seoses aadresside muutumisega (uued vallad) ning uue isikuandemete kaitse üldmäärusega (hakkab kehtima 25. maist 2018).

Mitmetes raamatukogudes tuleb viia läbi elektrooniline inventuur, kuna eelmisest on möödunud 10 aastat.

Sündmuste ja ürituste läbiviimisel lähtuvad raamatukogud Kultuuriministeeriumi poolt väljakuulutatud Euroopa kultuuripärandiaasta ning Eesti Vabariik 100 temaatikast (Tallinna Keskraamatukogu Eesti Vabariik 100 katuseprojekt „Noor, loo, too – kunst raamatukokku!“). Maakonna raamatukogud viivad läbi vastavalt ERÜ üleskutsele pakutava raamatukogude teenuse hindamise Google Forms'i sisestusmooduli põhjal.

Koostajad: Siiri Õunap, peaspetsialist

Nelli Orgamaa, lastekirjanduse spetsialist (4.4 Laste- ja noorteteenindus)

Maris Oro, kogude spetsialist (3. Kogud)

Direktor Rutt Rimmel

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1
Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht, ak/t)	Koolituseks kulutatud €
Aidu raamatukogu	-	-	-
Elistvere raamatukogu	-	-	-
Jõgeva Linnaraamatukogu	2	132	524,00
Kaarepere raamatukogu	-	-	-
Kasepää raamatukogu	-	-	-
Kuremaa raamatukogu	-	-	-
Laiuse raamatukogu	-	-	-
Lümati raamatukogu	-	-	-
Maarja-Magdaleena raamatukogu	-	-	-
Mustvee Linnaraamatukogu	-	-	-
Pajusi raamatukogu	-	-	-
Pala raamatukogu	-	-	-
Palamuse raamatukogu	-	-	-
Puurmani Raamatukogu	-	-	-
Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu	-	-	-
Põltsamaa Vallaraamatukogu	-	-	-
Raja raamatukogu	-	-	-
Saare raamatukogu	-	-	-
Sadala raamatukogu	-	-	-
Siimusti raamatukogu	1	16	110,00
Tabivere raamatukogu	-	-	-
Tapiku raamatukogu	-	-	-
Torma raamatukogu	-	-	-
Vaimastvere raamatukogu	-	-	-
Voore raamatukogu	-	-	-
Vägeva raamatukogu	-	-	-
Maakonnaraamatukogu	5	99	278,00
KOKKU	8	247	912,00

LISA 2

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused

- Aavasalu, Marika (Kuremaa raamatukogu). Kuremaa kandi kirjanduslik pärand. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Ernits, Maili (Põltsamaa Vallaraamatukogu). Kuningamäe trükikoda. Loeng Esku-Kamari Kooli õpilastele, 22.09.17.
- Kull, Tiina (Põltsamaa Vallaraamatukogu). Adavere topoteek – digitaalselt kättesaadav ning kaardil nähtav kogukonna ajalugu. Loeng maakondlikul raamatukoguhoidjate kogude kujundamise teemapäeval, 16.11.17.
- Mihhailov, Tiina. (Siimusti raamatukogu). Eeva Niinivaara elu ja looming. Loeng Eeva Niinivaara mälestustunnis, 20.12.2017.
- Oro, Maris (maakonnaraamatukogu). Autoriõiguse põhimõtted raamatukogus. Loeng maakondlikul raamatukoguhoidjate kogude kujundamise teemapäeval, 16.11.17.
- Oro Maris. Raamatute tellimise kajastumine süsteemis RIKS ning rahaline arvestus. Loeng maakondlikul raamatukoguhoidjate kogude kujundamise teemapäeval, 16.11.17.

- Rimmel, Rutt (maakonnaraamatukogu). Komplekteerimise (üंबर)korraldamisest maakonna raamatukogudes 2018. aastal. Loengud raamatukoguhoidjate maakondlikul teabepäeval, 04.10.16 ning maakonna raamatukoguhoidjate nõupidamisel, 06.12.17.
- Rätsep, Anneli (Puurmani Raamatukogu). Kooliraamatukogu ja rahvaraamatukogu ühendamisest Puurmani Raamatukogu näitel. Loeng raamatukogusüsteemide alasel teabepäeval „Rahva- ja kooliraamatukogud – koos või eraldi?“ Põltsamaal, 17.05.17.
- Zalekešina, Laidi (Mustvee Linnaraamatukogu). Mustvee linnaraamatukogu ja kaalumuuseumi koosolemise võlud ja valud. Loeng koolituspäeval haridustegevuste koostööst sarjas „Muuseumidelt raamatukogudele“ ELK, 03. 10. 17.
- Sööt, Ene (Jõgeva Linnaraamatukogu). Kirjanduslik Jõgeva. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Sööt, Ene (Jõgeva Linnaraamatukogu). Mati Unt. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Sööt, Ene (Jõgeva Linnaraamatukogu). Tänapäeva eesti kirjandus. Jõgeva Arukate Akadeemia, 25.10.17.
- Luht, Ulvi (Sadala raamatukogu). Sadala kandi kirjanduslik pärand. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Zalekešina, Laidi (Mustvee Linnaraamatukogu). Mustvee kandi kirjanduslik pärand. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Tuka, Enne (Kaarepere raamatukogu). Kaarepere kandi kirjanduslik pärand. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Tõnissoo, Nele (Torma raamatukogu). Torma kandi kirjanduslik pärand. Loeng Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele, 07.09.17.
- Õunap, Siiri (maakonnaraamatukogu). 2016. aasta maakonna raamatukogudes. Loeng raamatukoguhoidjate maakondlikul teabepäeval, 22.02.17.
- Õunap, Siiri (maakonnaraamatukogu). Kuidas kogume igapäevaselt raamatukogustatistikat: probleemid, mis meid raamatukogustatistikas heidutavad. Loeng raamatukoguhoidjate maakondlikul teabepäeval, 04.10.17.
- Õunap, Siiri (maakonnaraamatukogu). Muudatused statistika kogumisel. Loeng maakonna raamatukoguhoidjate nõupidamisel, 06.12.17.
- Õunap, Siiri (maakonnaraamatukogu). Isikuandmete töötlemine maakonna raamatukogudes. Loeng maakonna raamatukoguhoidjate nõupidamisel, 06.12.17.

LISA 3

Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2017)
Aidu raamatukogu	-
Elistvere raamatukogu	-
Jõgeva Linnaraamatukogu	-
Kaarepere raamatukogu	-
Kasepää raamatukogu	-
Kuremaa raamatukogu	Pisiremont koridoris ja sanitaarruumis
Laiuse raamatukogu	-
Lümati raamatukogu	-
Maarja-Magdaleena raamatukogu	-
Mustvee Linnaraamatukogu	-
Pajusi raamatukogu	-
Pala raamatukogu	-
Palamuse raamatukogu	-
Puurmani Raamatukogu	-
Puurmani Raamatukogu Saduküla haruraamatukogu	-

Põltsamaa Vallaraamatukogu	-
Raja raamatukogu	-
Saare raamatukogu	-
Sadala raamatukogu	-
Siimusti raamatukogu	-
Tabivere raamatukogu	-
Tapiku raamatukogu	-
Torma raamatukogu	-
Vaimastvere raamatukogu	-
Voore raamatukogu	.
Vägeva raamatukogu	-
Maakonnaraamatukogu	Vihmaveerennide remont

LISA 4

Laste-ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Aidu	Näitusi ja väljapanekuid – 29 Raamatukoguüritusi – 18 Neist : kohtumine Jaanus Vaiksooga Emakeelepäev Mardipäev	170
Elistvere	Näitusi ja väljapanekuid - 5	
Jõgeva Linnaraamatukogu	Näitusi ja väljapanekuid – 33 Neist : Kunstinäitusi - 7 Raamatukoguüritusi – 47 Neist : Muinasjutuhommikuid -9 Viktoriin KAHOOT.IT keskkonnas Meisterdamistund Ettelugemine Põhjala saared	339 922
Kaarepere	Näitusi ja väljapanekuid – 2 Raamatukoguüritusi – 6 Neist : Ettelugemishommik Laste spordipäev	65
Kasepää	Näitusi ja väljapanekuid – 6 Raamatukoguüritusi – 1	6
Kuremaa	Näitusi ja väljapanekuid – 5 Raamatukoguüritusi – 15 Neist : Vana aja asjad Külas Piret Päär Külas Ilmar Tomusk Külas Andrus Kivirähk Viktoriin A. Lindgrenist Ettelugemine Põhjamaade muinasjutt	242
Laiuse	Näitusi ja väljapanekuid – 5 Raamatukoguüritusi – 12 Neist : Ööraamatukogu Külas Ilmar Tomusk	325
Lümati	Näitusi ja väljapanekuid – 2	
Maarja-Magdaleena	Näitusi ja väljapanekuid – 17 Neist : Kasva koos raamatuga	287

	muuseumiga 4. klasside ettelugemise võistluse maakondlik voor Tublide laste päev – preemiaüritus Jõuluehete meisterdamine Loeme jõulujutte	
Põltsamaa Vallaraamatukogu	Näitusi ja väljapanekuid – 20 Neist : Näituste sari 100 aastat Eestit Kevad pildidel ja raamatutes Raamatukoguüritusi – 15 Neist : Külas Ilmar Trull Kirjandusviktoriin Emakeelepäev Külas kunstnik Valdek Alber Külas uisutaja Saskia Alusalu Meisterdamise töötuba	353
Raja	Näitusi ja väljapanekuid – 6 Raamatukoguüritusi – 3 Neist : Noored ja raamatukohtumised	14
Saare	Näitusi ja väljapanekuid – 5 Raamatukoguüritusi – 8 Neist : 100 aasta lood Ajurünnak – teeme projekti! Jõulumemme tuba	187
Sadala	Näitusi ja väljapanekuid – 2 Raamatukoguüritusi – 5 Neist : Emakeelepäev Külas Andrus Kivirähk	126
Siimusti	Näitusi ja väljapanekuid – 8 Neist : Aabitsad, lugemikud Laste tööde näitus Kukk äratab Eestimaa Raamatukoguüritusi – 19 Neist : Külas Aidi ja Ott Vallik Külas Jaak Urmet Külas Indrek Koff Maakondlik omaloomingupäev Minu Kodu Laste Vabariik Siimustis Eeva Niinivaara pargi korrastamine Viktoriin A. Lindgreni loomingust Ettelugemine Põhjala saared Tänuüritus tublidele lugejatele	617
Tabivere	Näitusi ja väljapanekuid – 10 Neist : Püsinäitus Tõde või tegu Koolitarbed läbi aegade Raamatukoguüritusi – 22 Neist : Kirjandusviktoriine – 3 Külas Aidi Vallik Pimekohting raamatuga Teadlased ja leiutajad	464
Torma	Näitusi ja väljapanekuid – 4 Raamatukoguüritusi – 8	287

	Neist : Külas Andrus Kivirähk Ettelugemispäev	
Vaimastvere	Näitusi ja väljapanekuid – 5 Raamatukoguüritusi – 5 Neist : Kirjasulest arvutini Ettelugemispäev Minu Kamerun	62
Voore	Näitusi ja väljapanekuid – 8 Neist : Lauamängud Õnne Sulle Eesti Vabariik! Raamatukoguüritusi – 6 Neist : Väikelaste luulehommik Mina ka! Ettelugemispäev	96
Vägeva	Raamatukoguüritusi – 1 Neist : Meisterdame paberlilli	4

LISA 5

Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid?

„Rahvaraamatukogu seadusest“ tulenevalt koordineerib Põltsamaa Raamatukogu maakonnaraamatukoguna maakondlikku raamatukoguteenust. Samas aga oodatakse maakonnaraamatukogult tihti palju enam, ka seda, mida ei sätesta seadus ja mis termini „koordineerimine“ (kooskõlastamine) alla ei mahu.

Maakonnaraamatukogu tööd maakondlikku raamatukoguteenuse koordineerimisel ei toeta juba mitmeid aastaid kaasaja arengutele „jalgu jäänud“ Rahvaraamatukogu seadus. Eriti teravalt on see tunda andnud haldusreformi temaatikaga seondult. Maakonnaraamatukogul ei ole seaduse järgi selliseid õigusi maakonna raamatukogude töö korraldamisel, nagu on pearaamatukogudel haruraamatukogude töö korraldamisel. Koordineerimine, nõustamine, analüüsimine, ettepanekute ja soovitude tegemine ei pruugi alati olla mõjuv, et raamatukogutöötaja oma tööd paremini teeks, tihtipeale tehakse omad valikud, eriti kui omavalitsusel puudub huvi raamatukogu tööd jälgida. Kohalikud omavalitsused lähtuvad oma otsuste tegemisel kehtivatest seadustest ning juttudega peagi muutuvast seadusest on raske kedagi veenda.

Kogude komplekteerimine ja töötlemine (RaRS § 5(5) 1). Vt ka 3. Kogud

Maakonnaraamatukogu kogude arenduse osakond kogus kokku info uute väljaannete kohta, koostas tellimislehed, mis edastati maakonna raamatukogudele kaks korda kuus. Tellimislehele märgiti, kas teavik kuulub soetamisele riigipoolsest toetusest või KOV eraldisest. Raamatukogude poolt tellitud teavikute pakid valmisid samuti kaks korda kuus. Komplekteerijad tegid süsteemis RIKS kõikide teavikute kohta kirjed, täiendasid märksõnadega ning vajadusel korrigeerisid. Pakid teavikutega toimetas maakonnaraamatukogu teistele raamatukogudele kätte vähemalt kord kuus, kuid kiiremini sai need kätte ise järele tulles (toimis väga harva). Koordineeritult koos uute teavikute pakiga oli korraldatud RVL, mida korraldas lisaks iga raamatukogu oma võimaluste piires tundavalt sagedamini. Järgmisest aastast saadavad teavikutepakid raamatukogudele tarnijad ise vastavalt tellimustele vähemalt kolm korda kuus, mis peaks tunduvalt kiirendama raamatu jõudmist lugejani.

Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine (RaRS §5(5)2). Vt ka 4.9. Andmebaasid

Kõik Jõgevamaa rahvaraamatukogud on liitunud kaasaegse raamatukogusüsteemiga RIKS ja on kliendile nähtav ja kasutatav veebipõhiselt RIKSWEBis.

Andmebaas sisaldab kõiki funktsioone, mida raamatukogu vajab (kataloogimine, komplekteerimine, lugejateenindus) ning selle haldamisega raamatukogudel probleeme ei ole. Kõik tekkivad küsimused lahendatakse kiiresti.

Rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine (RaRS § 5(5) 3).

Maakonnaraamatukogu kontrollib enne kinnitamist ja Rahvusraamatukokku edastamist maakonna raamatukogudelt laekuvad statistilised aruanded. Vajadusel viiakse sisse parandused. Maakonna raamatukogudelt laekuvate tekstiliste aruannete põhjal koostatakse maakonna raamatukogude koondaruanne, mis edastatakse Kultuuriministeeriumile ning Rahvusraamatukokku (varem ka maavalitsusele). Nimetatud ülesande täitmisel probleeme pole olnud. Raamatukogudele etteantud nii tekstilise (palju kordamisi) kui statistilise (ei näita alati vigu, kõik tuleb üle kontrollida) aruande vormid vajaksid kaasajastamist ja korrastamist. Elektrooniline statistiline aruanne peaks olema täidetav ning kontrollitav ilma maakonnaraamatukogu vahepealse rollita. Maakondlikku tööd on analüüsitud ja hinnatud alati maakonna raamatukogude aasta esimesel teabepäeval. Samuti koostatakse statistilistel andmetel põhinevaid analüüse, mida edastatakse maakonna raamatukogudele.

2008. aastast koostatakse ja saadetakse omavalitsustele teatiseid raamatukogude töö kohta eelnenud aruandeaastal, mis on hea võimalus andmaks tagasisidet raamatukoguteenuste pakkumisest.

Erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine (RaRS § 5(5) 4). Vt ka 2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Omavalitsustelt lepingute alusel saadavad koolitusrahad ning projektitoetused (igat taotlust ei rahuldata) ei ole piisavad ning nendele ei saa üles ehitada aasta koolitusplaani, tagamaks erinevate kompetentside arendamist. Praktiliselt on väga raske korraldada Tallinna Ülikooli, Tartu Ülikooli ja teiste kõrgkoolide koolitustunnistusi andvaid erialakoolitusi, mis on väga kallid ning pikalt ette planeeritavad. Sellest tulenevalt on piiratud teema- ja teabepäevade ning nõupidamiste korraldamisega. Tunnistust andvat erialakoolitust on võimalik aastas planeerida vaid üks. Sama kehtib ka raamatukogudes kohtadel nõustamise kohta. Kuna transpordiks riigi poolt rahalisi vahendeid eraldatud ei ole, on toimunud nõustamine kohtadel ühildatuna uute ja RVLi raamatute laialitoimetamisega maakonnas (finantseerivad omavalitsused). Samas nõustatakse raamatukogutöötajaid ka telefoni ja meili teel.

Teiseks probleemiks on olnud täienduskoolituste korraldamisel mõnede piirkondade (Kasepää, Tabivere ja Pala vald) raamatukoguhoidjate osavõtt koolitustest puuduliku ühistranspordi korralduse tõttu (võimalik vaid raamatukoguhoidjate isikliku transpordivahendiga). Veelgi probleemsem saab pea olematu bussiliikluse tõttu uute liitunud valdade (Avinurme, Lohusuu) töötajate osalemine koolitustel. Samas võib koolitustest osavõttu hinnata siiski heaks. Keskmiselt osales igal koolitusel 36 raamatukoguhoidjat 11-13 omavalitsusest.

Teatmebibliograafilise töö korraldamine (RaRS § 5(5) 5). Vt ka 4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Infopäringud.

Vajadus selle raamatukoguteenuse järele on pidevalt vähenenud. Samas probleeme selle teenuse osutamiseks esinenud ei ole.

Raamatukoguhoidja abi info leidmiseks vajatakse aasta-aastalt üha vähem. Nutiajastul on igapäev internet käepärast, kust kiiret vajalikku infot leida.

Raamatukoguhoidjaid on saanud erinevaid andmebaase tutvustavaid koolitusi ning üldjuhul saavad nad ka ise maakonnaraamatukogu poolse abita hakkama.